

ΤΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΘΑΣΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ.
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ.

Κωνσταντίνος Γ. Σταλίδης

Α. Πρόλογος¹

Όπως είναι γνωστό, η Θάσος² είχε πέσει στα χέρια των Τούρκων κατά τα τέλη Σεπτεμβρίου 1455, ενώ η απελευθέρωσή της και η ένταξή της μέσα στα όρια της Ελληνικής Πολιτείας επιτυγχάνεται στις 18 Οκτωβρίου 1912³. Έκτοτε, ελεύθερη πλέον, δημιουργεί και διαμορφώνει τον βίο της και τον πολιτισμό της μέσα στις νέες πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας οι γνωστές πηγές, εκτός από τις άλλες πολύτιμες πληροφορίες, τις οποίες μας δίνουν για πολλά και ποικίλα θέματα του βίου των Θασίων, μας δίνουν πληροφορίες και για πολλά ανδρικά και γυναικεία ονόματά τους.

Σύμφωνα λοιπόν με τις γνωστές αυτές πηγές:

1. Τα πρώτα ανδρικά βαπτιστικά ονόματα Θασίων κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας μνημονεύονται στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα⁴.

1. Στις παραπομπές της παρούσας εργασίας, για λόγους οικονομίας χώρου, δίνεται το επώνυμο του συγγραφέα σε πτώση ονομαστική, ολόκληρος ή εν μέρει ο τίτλος της εργασίας του, η σελίδα και ο αριθμός (όπου υπάρχει) του εγγράφου, από το οποίο λαμβάνεται το παράδειγμα. Στο τέλος της εργασίας μου παρατίθενται πλήρως η βιβλιογραφία και οι βιβλιογραφικές βραχυγραφίες.

2. Για την ιστορία της Θάσου βλ. ενδεικτ. Παπαευστρατίου Γ., Ιστορία της νήσου Θάσου από των αρχαιωτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς, Εν Αλεξανδρεία 1922, Λαζαρίδη Δ., Η Θάσος, Θεσσαλονίκη 1958, Βακαλόπουλου Απ. Ε., Ιστορία της Θάσου 1453-1912, Θεσσαλονίκη 1984 (ΕΜΣ), Γερακούδης Σ., Η ιστορία της Θάσου, *Θασιακά*, Καβάλα, τ. 1 (1984)-10 (1996-1997), όπου πολλές και σχετικές με τη Θάσο εργασίες.

3. Βλ. ενδεικτ. Βακαλόπουλος, Ιστορία της Θάσου 1453-1912, σ. 17 κ.ε, Χιόνης, "Η απελευθέρωση της Θάσου το 1912 και η εγκατάσταση των πρώτων Αρχών", σ. 17-37, Βαρδαβούλιας, Η απελευθέρωση της Θάσου και της Καβάλας.

4. Μπαλτά Ευαγγελία, "Η Θάσος στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα", σ. 503-521.

Τα αναφερόμενα σ' αυτές ανδρικά βαπτιστικά ονόματα είναι ονόματα ιερέων, οι οποίοι υπήγετον στα διάφορα χωριά της Θάσου. Έτσι:

1.1. Στην απογραφή του έτους 1570 αναφέρονται τα ονόματα των παακάρων ιερέων: "Πατα-Δοίκα, Πατά-Ζυνόδη, Πατά-Κόλια, Πατά-Αλάση, Πατά Σίλιου, Πατά-Γιώργη Χαμολιάη, Πατά-Δημήτριου, Πατά-Αγνυγού, Πατά-Θωδωρή, Πατα-Διακονίη, Πατά-Γιώργη, Πατά-Βασίλικού, Πατά-Καμολινάδη, Πατά-Δημήτριου, Πατά-Μελενίκου, Πατά-Γιάννη, Πατα-Γιώργη".

1.2. Στην απογραφή της τελευταίας δεκαετίας του 16ου αι., η οποία είχε συνταχθεί την εποχή του σουλτάνου Μεχμέτ Γ' (1595-1603), μνημονεύονται τα ονόματα των παακάρων ιερέων: "Πατα-Δοίκα, Πατά-Αδοκασή, Πατά-Δημήτριου, Πατά-Θωδωρού, Πατά-Γρηγόρη, Πατά-Βασίλικού, Πατά-Αγνυγού, Πατά-Δημήτριου, Πατά-Μελενίκου, Πατά-Γιάννη, Πατά-Γιώργη".

1.3. Στο κατάστιχο φόδων του έτους 1626 αναφέρονται τα παακάρων ονόματα Θάσων: "πατα-Μακένδο, πατά-Αγνυγόπουλο, Διαμιανή, Γιάννη Πατά".

Εκτοτε, στα γνωστά έγγραφα της Τουρκοκρατίας πληθαίνουν οι μαατρίδες για τα ανδρικά βαπτιστικά ονόματα, τα οποία συνεχίζον να τα φέδουν οι θάσσιοι άνδρες κατά διαδοχή μεχρί και σήμερα.

2. Σημφωνα με τις γνωστές πηγές, κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας γυναικεία βαπτιστικά ονόματα Θάσων μνημονεύονται για πρώτη φορά στο δευτερό τέταρτο του 18ου αιώνα. Το πρώτο μνημονεύμενο γυναικείο βαπτιστικό όνομα είναι το όνομα Μαρία (29-06-1731), ενώ ακολούθον κατά χρονολογική σειρά τα παακάρων γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θάσων: Βασίλική (11-04-1748), Αγνού-στια (12-02-1749), Δοίκα (12-02-1749), Θωμάη (12-02-1749), Ανυεγή (12-02-1749), Σοφιανίνα (12-02-1749), Αποναλίνα (08-01-1751), Σωάνα (10-03-1758), Φλουδω (27-04-1762), Σουάνα (11-02-1763), Αναγετία (28-03-1769), Σμααγδούου (03-05-1775), Δέσποινα (26-09-1784), Ελένη (26-09-1784), Ηδερτουδή (03-05-1778), Βεβηία (24-10-1789), Γάβρια (26-10-1790), Ευφροσύνη (18-11-1797).

Εκτοτε, στα γνωστά έγγραφα της Τουρκοκρατίας, πληθαίνουν οι μαατρίδες για τα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα, τα οποία συνεχίζον να τα φέδουν οι θάσσιοι γυναικες κατά διαδοχή μεχρί και σήμερα.

Β. Πιννακας ονομάτων

Σημφωνα με τη μελέτη των γνωστών πηγών της Τουρκοκρατίας, τα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θάσων, όπως μας δίδονται στα δημοσιευθέντα έγγραφα,

5. *Μπατά Ευαγγέλια*, "Η Θάσος στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα", σ. 510-511.
6. *Μπατά Ευαγγέλια*, "Η Θάσος στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα", σ. 516.
7. *Μπατά Ευαγγέλια*, "Η Θάσος στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα", σ. 519.

είναι τα παρακάτω⁸:

Αβέρσα (Θάσος, Λιμενάρια, Μαριές, Ποτός, Πρίνος, Σκάλα Μαριών): "εἰς τὴν θυγατέρα της Ἀβέρσαν" (Μαριές, 25-05-1849)⁹, "Υποφαινόμενοι ἡμεῖς ὑποκάτωθεν γεγραμμένοι Ἀβέρσα Χρίστina ὁμοῦ με τὰ παιδιά μου [...] ἐγὼ ἡ αβερσα χρίστina ὁμου με τα πεδιά μου κονσαντίς βαρβαρινα ἐπουλησαμε το ἄνοθεν ἀπέλη" (12-09-1857)¹⁰, "αβερσα του ποτί σοτίρι καρακώξη" (Παναγία, 16-02-1864)¹¹, "Ἀβέρσα Γεωργίου ὑποφαίνομαι" (Παναγία, 09-05-1882)¹², "Ἀβέρσα" (Παναγία, 15-02-1892)¹³. [Ἀβέρσα <Αμέρσα¹⁴ <Αμερσίνα <Μερσίνα <φυτό μερσίνα/μερσίνη <μυρσίνη <ουσιαστικοποιημένο ουσιαστικό του επιθ. μύρσινος <μύρτινος <μύρτος "μυρτιά"]].

Αβέρσω (Ραχώνι, Σκάλα Ραχωνίου): "και Αβέρσως" (Παναγία, 15-02-1892)¹⁵. [Βλ. Αβέρσω].

Αγκλάβινα (): "μέ τὴν δευτέραν μου γυνὴν Ἀγκλάβηναν" (01-01-1872)¹⁶, "ἡ σύζυγός μου Ἀγκλάβηνα μέ τὰ λοιπά παιδιά μου" (09-01-1872)¹⁷, "ἔλαβα σήμερον ἀπὸ τὴν Ἀγκλάβηνα δηὰ τὰ τέσσαρα μηρίδια" (08-08-1876)¹⁸. [βλ. Κλάβινα].

Αγκλαβίνα (): "Σημίοσης τό ωσα χαρίζη ἡ δροσινὴ τὴ θυγατέρα της αγκλα-

8. Στον πίνακα των ονομάτων, ο οποίος ακολουθεί: 1. Το πρώτο γλωσσικό πεδίο είναι το γυναικείο όνομα, όπως καταγράφεται στα δημοσιευθέντα έγγραφα. 2. Στο δεύτερο γλωσσικό πεδίο, όπου υπάρχει, και μέσα στις παρενθέσεις αναφέρονται τα χωριά της Θάσου, στα οποία διατηρείται ακόμη το όνομα αυτούσιο ή με διαφοροποιημένη μορφή. 3. Στο τρίτο γλωσσικό πεδίο δίδονται παραδείγματα με τα ονόματα, όπως μαρτυρούνται στα δημοσιευθέντα έγγραφα. Επειδή ο χώρος είναι περιορισμένος, δεν έχουν δοθεί όλα τα παραδείγματα, τα οποία έχουν αποδελτιωθεί από τις διάφορες πηγές. Δίνονται μερικά απ' αυτά, τα οποία είναι και τα παλαιότερα χρονολογικώς. 4. Στο τέταρτο γλωσσικό πεδίο και μέσα σε παρενθέσεις περιλαμβάνονται, όπου υπάρχουν, ο τόπος και η χρονολογία, τα οποία αναφέρονται στα διάφορα έγγραφα. 5. Στο πέμπτο γλωσσικό πεδίο και μέσα σε αγκύλες επιχειρείται η ετυμολόγηση των ονομάτων.

9. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 111, Νο 9.

10. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 355, Νο 7.

11. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 361, Νο 18.

12. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 150, Νο 20.

13. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 448, Νο 20.

14. Στην ελληνική γλώσσα το >β<: αχινάδα < α προθετ. + χηβάδα < μεσν. χημάδα < αρχ. χήμη < αρχ. χαίνω < "χάσκω".

15. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 448, Νο 20.

16. Βαρθολώνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)", σ. 145, Νο 9, Χιόνης, "Ανέκδοτα έγγραφα της Θάσου αναφερόμενα στο έθιμο του "παλληκαριάτικου" και "κοριτσιάτικου", σ. 148-149, Παλαστιάθης, "Κοριτσιάτικο. Θεσμός του εθιμικού δικαίου στην Θάσο", σ. 534.

17. Βαρθολώνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)", σ. 145, Νο 8.

18. Βαρθολώνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)", σ. 146, Νο 10.

*βήναν*¹⁹ (15-01-1861)²⁰. [βλ. Κλάβινα].
Αγκλάβινω (): "ἐπιδόκησα τὴν θυγατέρα μου, τὴν ἀγκλάβην" (1847)²¹. [βλ. Κλάβινα].

Αγνοῦσαστὴ (): "εἴθε ἢ ποφεινόμενι ἀγνοῦσαστὴ γυνὴ τοῦ πότε γῆανη πάντων ἀπὸ πόταμης [...] εἶπο ἢ ἀγνοῦσαστὴ τοῦ ποτε γῆανη πάντων εἰσὸν ἀναγὰς αὐτὰ καὶ εἰσὸν ποτὸς ποταμοῦ" (Ποταμιά, 08-01-1850)²². [Αγνοῦσαστὴ < Αγοῦσαστὸς < ἀγο-ῦσαστὸς < ἀγοῦσαστῶ].

Ἀθηνά (): "καὶ τὰ τέκνα [...] Ἀθηνά [...] Ἀθηνά Κωνσταντίνου" (Παναγία, 05-06-1893)²³. [Ἀθηνά < ἀθ. Ἀθηνά, ἀγνώστου ἐτιμῶν].
Ἀθουπάλια (): "ἐγὼ ἢ παταδιά Ἀθουπάλια πατα-Αντωνίου" (Ποταμιά, 10-11-1866)²⁴. [Ἀθουπάλια < Ἀνθοπουάλια < Ἀνθούπουλος < ἄνθος].

Αἰκατεῖνι (Ἀμινεῖνι): "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον" (08-10-1870)²⁵, "ἢ ὑποφαινομένη λοβόλινᾳ Ἀγνοῦσαστὴ καὶ θυγάτηρ Αἰκατεῖνις ἐχωντας εἰς μετρίδιον μου ἐν χωρὶστικῶν Μητρεῖκὸν μου" (Θεολόγος, 29-01-1874)²⁶, "ἢ ὑποφαινομένη Αἰκατεῖνι Διητηρίον [...] Κατεῖνι Διητηρίον ὑποφαινομένη" (Ποταμιά, 27-06-1881)²⁷, "Ὀρφανὰ Αἰκατεῖνις καὶ Ἀντωνίου" (Βουλιγάδων, 16-08-1881)²⁸, "ἢ ὑποφαινομένη Αἰκατεῖνι Ἀναγνώστον [...] Αἰκατεῖνι Μπουγιατῆς ὑπόχομαι τὰ ἄνωθεν" (Καλαμιά, 12-10-1887)²⁹, "ἢ Αἰκατεῖνι Νικολάου [...] τῆς Αἰκατεῖνις Νικολάου [...] ἢ Αἰκατεῖνι [...] τὴν Αἰκατεῖνι-νὴν Νικολάου" (Ραχωῖν, 16-05-1890)³⁰, "εἰς χεῖρας τῆς συζύγου ἐκείνου Αἰκατεῖνις [...] ἢ συζύγος ἐκείνου Αἰκατεῖνις" (Ιβήρων, 19-10-1919)³¹.

20. *Βαγβούνης*, "Πατριάρχης μετὰ ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς (1834-1918)", σ. 144, Νο 6.
21. *Βαγβούνης*, "Πατριάρχης μετὰ ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς (1834-1918)", σ. 143, Νο 5.
22. *Χιδώνης*, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς", τ. 2, σ. 170, Νο 11.
23. *Χιδώνης*, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς", τ. 3, σ. 131-132, Νο 16.
24. *Γεωργίου Μανώλης*, "Τὸ Ἀρχιεπίσκοπον Ἀναστασίας ἐγγράφα της Ἑσθῆς", σ. 372, Νο 37.
25. *Μιχαήλου*, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς", σ. 492.
26. *Χιδώνης Κ.*, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς", τ. 2(1985), σ. 173, Νο 17.
27. *Χιδώνης*, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα της Ἑσθῆς ἀναφερόμενα στο ἔθνος τοῦ "Ἀλκαμνιτικῶν" καὶ "ἡ-ποταμνιτικῶν", σ. 143, Νο 3, *Χιδώνης*, "Ἀνέκδοτα θωρακὰ ἐγγράφα των ἐτῶν 1769-1909", σ. 122, Νο 22, *Τριτάτης*, "Ὁ γάμος ἀλλοτε στη Ἑσθῆ", σ. 676.
28. *Χιδώνης*, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα της Ἑσθῆς ἀναφερόμενα στο ἔθνος τοῦ "Ἀλκαμνιτικῶν" καὶ "ἡ-ποταμνιτικῶν", σ. 148.
29. *Βαγβούνης*, "Πατριάρχης μετὰ ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα της Ἑσθῆς (1834-1918)", σ. 147-148, Νο 12.
30. *Χιδώνης*, "Ἡ ἀπονομή της δικαιοσύνης στη Ἑσθῆ κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν", σ. 200-201, Νο 22.

1897)³¹. [Αικατερίνη < αβεβαίου ετύμου].

Αλιματίνα (): "αλιματίνα χήρα" (χ. χ.)³². [;].

Αμαλία: "Αμαλίας Αύγουστος Γεώργιος" (Παναγία, 31-05-1915)³³. [Αμαλία < γερμ. Amalia < αρχ. γερμ. Apali "σταθερή, ακούραστη", πβ. γερμ. emsig < αρχ. γερμ. emazig "δραστήριος, σταθερός"].

Αμβέρσα (Πρίνος): [βλ. Αβέρσα].

Αμέρσα (Καλλιώραχη): [βλ. Αβέρσα].

Αμυγδαλιά (Λιμενάρι): "Αμυγδαλιάς Ιωάννης Δημήτριος" (Παναγία, 31-05-1915)³⁴. [Αμυγδαλιά < αμυγδαλιά < μτγν. αμυγδαλέα < αρχ. αμυγδάλη].

Αναγνώστινα (): "Καραναγνώστινα και Αναγνώστης Βιρζαμάνης" (Κάστρο, 14-03-1849)³⁵. [Αναγνώστινα < Αναγνώσταινα < Αναγνώστης < αναγνώστης "βοηθός ιερέα ή ψάλτη, ο οποίος επιτελεί την ανάγνωση των περικοπών της Αγίας Γραφής κατά τη Θεία Λειτουργία"].

Αναστασία (): "Αναστασία Μιχαήλ [...] ἀναστασία μιχαήλ είποβεβαιούμε" (Κάστρο, 14-03-1849)³⁶, "Αναστασία Γέ Σλάβου βεβεῶ τ' ἄνωθεν" (Κάστρο, 01-05-1894)³⁷, "ἡ ὑποφαινόμενη Ἀναστασία Ἰωάννου [...] Ἀναστασία Γεωργίου" (Λιμίν, 26-06-1896)³⁸. [Αναστασία < Αναστάσιος "ο σχετιζόμενος με την ανάσταση (του Χριστού) < αρχ. ἀνάστασις].

Αναστάσου (): "ἐκ τοῦ ἀναλόγου ορφανοῦ ἀναστάσους" (Ραχώνι, 24-06-1882)³⁹. [βλ. Αναστασία].

Ανάστου (): "τῶν κλοιρονόμων ἀνάστους" (Ραχώνι, 24-06-1882)⁴⁰. [βλ. Αναστασία].

Ανδρομάχη (Θάσος, Καλύβια, Λιμενάρι, Πρίνος): "Ἡ θυγατέρα μου Ἀντρομάχη [...] εἰς τήν θυγατέρα μου Ἀνδρομάχη " (Θεολόγος, 11-11-1911)⁴¹. [Ανδρομάχη < αρχ. Ἀνδρομάχη < αρχ. ἀνήρ, ἀνδρός "άνδρας" + μάχη].

Ανθούλα (Λιμενάρι)⁴²: "εις της Ανθούλας το σπίτι" (Κάστρο, 08-02-1876)⁴³.

31. Τσιλογεώργης, "Το μετόχι της μονής Ιβήρων στο Κάστρο", σ. 706-707, Νο 5.

32. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 102, Νο 24.

33. Ασπεριάδης, "Ο πρώτος εκλογικός κατάλογος της Υποδιοικήσεως Θάσου (1915)", σ. 264.

34. Ασπεριάδης, "Ο πρώτος εκλογικός κατάλογος της Υποδιοικήσεως Θάσου (1915)", σ. 264.

35. Τσιλογεώργης, "Το μετόχι της μονής Ιβήρων στο Κάστρο", σ. 714, Νο 11.

36. Τσιλογεώργης, "Το μετόχι της μονής Ιβήρων στο Κάστρο", σ. 702, 704, Νο 2.

37. Χιόνης, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 203, Νο 25.

38. Χιόνης, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 206-207, Νο 27.

39. Χιόνης, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περίθαλψη των ορφανών της Θάσου κατά τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεσμός των ορφανοεπιτρόπων", σ. 497, Νο 12.

40. Χιόνης, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περίθαλψη των ορφανών της Θάσου κατά τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεσμός των ορφανοεπιτρόπων", σ. 497, Νο 12.

41. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου. Αρχεῖον Σουζάνας Τζιάτα", σ. 126, Νο 48.

42. Καραδρακόντης, "Ο Δημ. Θωμαΐδης και η δράση του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", σ. 220.

43. Χιόνης, "Η πρακτική ιατρική στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 567, Νο 5.

- [Ανθρώπα < άνθρω & -οῦν].
- Ἄννα** (Ἀμηνάα)⁴¹: "Οἱ ὑποφαινόμενοι Ἄννα καὶ Εὐαγγελὶν Ἀθανασίου [...] Ἡ Ἄννα καὶ Εὐαγγελὶν [...] Ἡ Ἄννα καὶ Εὐαγγελὶν [...] Πατὰ Γεώργιος ἀντι-πρόσωτος καὶ Ζῆζυγος Ἄννης ὑπόχρημα" (Θεολόγος, 27-09-1901)⁴⁵. [Ἄννα < εἶρε. Hannah "εἵναι, χάρι"]
- Ἀνίκα** (Ἀμηνάα): "Ἡ νύμφη σου Ἀνίκα" (Μαγίς, 23-06-1899)⁴⁶, "ἀπὸ τὴν νύ-μφη σου Ἀνίκα" (Μαγίς, 24-11-1903)⁴⁷. [Βλ. Ἄννα].
- Ἀννοῦδα** (⁴⁸): "φανερόνομα καὶ δημολογούμεν ἔγω ἡ ἄννοδα τοῦ γέγο ὀτα-ματῆρ ὅτι παῶς ἔδωσα τὰ ἀμάρτη καὶ τῆς ἡλίας τ' φάλοδον καὶ τὴν καλὴν [...]. ἔδωσα τὸ παθὸν μου εἰς χεῖρας τὰ κοδίστα" (1843)⁴⁹, "τῆς Ἀννοῦδας, γυναικὸς μαστογο-Νικολάου" (Κάστιο, 03-08-1856)⁵⁰, "ὁμοῦ μετὰ ὁφφανά τοῦ ἰδίου μα-καρίτου Γεώργιου καὶ Ἀννοῦδαν" (Θεολόγος, 04-07-1862)⁵¹, "κνία Ἀννοῦδα Κω-στατῆ" (Κάστιο, 17/29-06-1868)⁵², "Κνία Ἀννοῦδα σινιπτιήερα" (Μαγίς, 23-06-1877)⁵³, "ἐλάβα εἰς νόμῳν σῶζον τὴν Ἀννοῦδα θυάτηρ σκαδαλὴν Ἄδυν-γοπονάου [...] ἔδωσα εἰς τὴν θηθείαν Ἀννοῦδα [...] ἡ ἡθέρια σῶζον μου Ἀννοῦδα [...] ἡ ἀνοῦδα σῶζον μου [...] ἡ σῶζον μου Ἀννοῦδα" (Θεολόγος, 15-11-1878)⁵⁴. [Βλ. Ἄννα].
- Ἀντωνέλενα** (⁵⁵): "εἰς χωράφι Ἀντωνέλενας" (Παναγία, 11-06-1873). [Ἀντωνέ-λενα < Ἀντωνέλης < Ἀντωνίος < ἁτιν. Antonius, ἀγν. εἵναι].
- Ἀποκαυκίνα** (⁵⁶): "τῆς δευτέρας μου θυγατέρας τὰ ὀτα τὴν ἔδωσα, ὀνομαζομέ-νης Ἀποκαυκίνας" (Ποταμιά, 10-11-1867)⁵⁶. [Ἀποκαυκίνα < Ἀπόκαυκος < Ἀπό-νυς Ἀποκαυκίνας]
44. Καθαδράκοντης, "Ὁ ἄνθρωπος, ὁμοίαν καὶ ἡ δόξα τοῦ ὅτου ἔδωκα τὸν 190 αἰῶνα", α. 221, 222.
45. Χιδνῆς, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑκκλῆσιας, τ. 2, α. 180-181, Νο 28.
46. Ἀντωνοτίδης, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα τῶν ἐτῶν 1846-1903", α. 137, Νο 8.
47. Ἀντωνοτίδης, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα τῶν ἐτῶν 1846-1903", α. 138, Νο 10.
48. Καθαδράκοντης, "Ὁ ἄνθρωπος, ὁμοίαν καὶ ἡ δόξα τοῦ ὅτου ἔδωκα τὸν 190 αἰῶνα", α. 217.
49. Βαγβοῦνης, "Παράσημοις μετὰ ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑκκλῆσιας (1834-1918)", α. 143, Νο 4.
50. Χιδνῆς, "Τὸ ἀρχεῖο τῆς οἰκονομίας Βαγγέλη Σταματοῦ", α. 163, Νο 12.
51. Χιδνῆς, "Ἡ σιμολογία τῆς Ἑκκλῆσιας στὴν κοινωρικὴ πειθαρχίαν τῶν ὁφφάνων τῆς Ἑκκλῆσιας κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνες τῆς Τουρκοκρατίας. Ὁ θεολόγος τῶν ὁφφάνων τῶν ὁφφάνων", α. 491, Νο 2.
52. Χιδνῆς, "Τὸ ἀρχεῖο τῆς οἰκονομίας Βαγγέλη Σταματοῦ", α. 166, Νο 18.
53. Χιδνῆς, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑκκλῆσιας Ἀρχεῖον Ζουζάνας Γλάτα", α. 104, Νο 15.
54. Χιδνῆς, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα τῆς Ἑκκλῆσιας ἀναφερόμενα στο ἔθνος τοῦ "παλιμπαρτικῶν" καὶ "κο-γιτοῦτικῶν", α. 144, 145, Νο 4, Χιδνῆς Κ., "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑκκλῆσιας, τ. 2, α. 177, Νο 23, Παπαορίδης, "Κογιτοῦτικῶν. Θεολόγος τοῦ ἐθνομικροῦ δικαίου στὴν Ἑκκλῆσια", α. 534, Τριτάτης Φ., "Ὁ γάμος ὑπὸ τῇ Ἑκκλῆσια", α. 676.
55. Χιδνῆς, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑκκλῆσιας, τ. 3, α. 122, Νο 6.
56. Γυροπόνογος, "Τὸ Ἀρχεῖον Μαγίς Σταματοῦ Ἀποκαυκίνας", α. 375, Νο 40.

καυκος, επώνυμο βυζαντινών⁵⁷, < καύκος/καύχος "1. είδος ποτηριού, 2. εραστής, αγαπητικός"⁵⁸.

Αποκαυχίνα (Καλλιράχη): "Αποκαυχίνας [...] Καί τῇ ἐτέρᾳ θυγατρὶ του Ἀποκαυχίνα" (13-07-1848)⁵⁹, "Ἀποκαυχῖναν" (13-07-1848)⁶⁰. [Βλ. Αποκαυκίνα].

Απουκαλίνα (): "ωμολόγῳ ἐγὼ ὡ δημήτρης πλαδούλῃ καὶ ἀδερφῇ μου ἡ απουκαλήνα" (08-01-1751)⁶¹, "ωμολῶγω ἡγῶ ἡ απουκαλήνα καὶ ὡ ἀδρας μου ὡ μηλαχρινός" (08-01-1751)⁶². [Απουκαλίνα (;)].

Αργυρή (Σκάλα Ποταμιάς): "φανερὸν εἶγὼ εἰ (α)ργιρὶ εἰ ἀδελφί του μιταξά δι-μίτρι" (27-02-1804)⁶³, "ἀβερσα του ποτέ σοτίρι καρακώζη ομοῦ με ἀργιρὶ γιανaki" (Παναγία, 16-02-1864)⁶⁴, "ἡ Κυρία Ἀργιρὶ καρακατζάνινα [...] εἰς τό ἴδιον κῆπον τῆς ἀργιρῆς [...] ἡ κυρία ἀργιρῆ" (Παναγία, 07-03-1876)⁶⁵, "καὶ τὴν Αργυρὴ Φιλίππου" (Σωτήρος, 16-09-1866)⁶⁶, "Ἀργιρὶ Ἀδελφί Ἐμμανουήλ Χριστόφα [...] Ἀργιρὶ Ἐμμανουήλ Ἥποφένومه" (Ποταμιά, 10-05-1888)⁶⁷. [Αργυρὴ < αργυρῆ, ἐπίθ. του αργυρός < αργ. ἀργυροῦς < ἄργυρος "ασήμι"].

Αργυρούδα (): "τό εταιρον στῆς Ἀργυρούδας τό χωράφῃ" (Θεολόγος, 28-12-1917)⁶⁸. [Βλ. Αργυρῆ].

Αρέθινα (): "τα ἐκ τῆς πρώτης γυναικός μου Μόρφους τρία τέκνα μου Ἀναστάσιον, Ἀρέθινα καὶ Θωμαῖν [...] Ἀρέθινα [...] τὴν δε Ἀρέθινα δίδω ἐν στρέμμα [...] τῇ Ἀρέθινα ἀφήμι τὴν μεγάλην σκάλα [...] Ἀρέθινα [...] ἀρέθινα κληρονόμος καὶ μάρις" (Κάστρο, 24-07-1882)⁶⁹. [Αρέθινα < Ἀρέθας (αρχιεπίσκοπος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας καὶ βυζαντινὸς φιλόλογος (850-944)) ἢ Ἀρέθουσα, κόρη του Νηρέα, ἢ ὄνομα πολλῶν πηγῶν, πιθανῶς ἀντὶ Ἀρδουσα "ποτίζουσα" < αργ. ἀρέθω = ἄρδω / ἄρδεύω "1. ποτίζω, ἀρδεύω, 2. (μεταφ.) δροσίζω, ἀνανεώνω,

57. Υδρία, Μεγάλη Γενική Εγκυκλοπαίδεια, Αθήνα 1980, τ. 9, σ. 353, Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα, Αθήνα 1996, τ. 10, σ. 190-191, Βακαλόπουλος, *Ιστορία τῆς Θάσου 1453-1912*, σ. 14. Ο Π. Αλεξιάδης, *Ετυμολογικὸ Λεξικὸ Κυρίων Ονομάτων*, σ. 144 ἀναφέρει: Καυχῆ / Καυχούδα < "καύχημα. // αξιοπρόσεκτη".

58. Κριαράς, *Λεξικὸ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημιόδους Γραμματείας 1100-1669*, τ. Η, σ. 118, *Chantraine, Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots*, σ. 506.

59. Γριτσόπουλος, "Τὸ Ἀρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 351, Νο 1.

60. Γριτσόπουλος, "Τὸ Ἀρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 353, Νο 2.

61. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θάσου", τ. 2, σ. 138-139, Νο 2.

62. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θάσου", τ. 2, σ. 139, Νο 3.

63. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θάσου τῶν ἐτῶν 1731-1855", σ. 99, Νο 21.

64. Γριτσόπουλος, "Τὸ Ἀρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 361, Νο 18.

65. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θάσου", τ. 3, σ. 146, Νο 14.

66. Ρονδομέτοφ, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα ἀπὸ το Σωτήρος τῆς Θάσου", σ. 438, Νο 4.

67. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θάσου", τ. 3, σ. 130, Νο 14.

68. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θάσου", τ. 2, σ. 182, Νο 31.

69. Χιόνης, "Ἡ πρακτικὴ ιατρικὴ στὴ Θάσο κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν", σ. 569-571, Νο 8.

ντρια Γεωργι" (25-03-1862)⁸⁶, "ζώντων μὲν Γεωργίου καὶ ἀφεντριάς" (00-02-1880)⁸⁷, "μετὰ τῆς Αφέντρης Ν. Μοραϊτοῦ ἐκ Κάτρου" (Καζαβίτι, 22-08-1893)⁸⁸, "ἡ κόρη σας Ἀφέντρια" (Μαριές, 24-11-1903)⁸⁹, "καὶ τὴν Αφέντρια" (05-03-1934)⁹⁰. [Αφέντρια < αφέντης].

Αφέτρια (): "Ἡ υποφαινομένη Αφέτρια Νικόλα Μωραΐτη [...] Αφέτρια Ν. Μοραΐτου βεβέο τὰ ἄνωθεν" (Κάστρο, 11-11-1903)⁹¹. [Βλ. Αφέντρια].

Αφροδίτη (): "τὴν νύφη μου Μαρίγιαν καὶ Ἀφροδίτη" (Μαριές, 08-07-1893)⁹², "εἰς τὴν νύφη μου Ἀφροδίτη" (Μαριές, 24-11-1903)⁹³. [Αφροδίτη < αγν. ετύμου].

Βαγγελί (): "Βαγγελὴ Μοσκούδα" (Μαριές, 25-04-1921)⁹⁴. [Βλ. Ευαγγελία].

Βαγγιλινή (): "θιγατιῶ του χατζι σταβρόπουλου. εἰ βαγγιλινί εἰπόσχομε τὰ ἀνοθεν" (Θεολόγος, 01-06-1815)⁹⁵. [Βλ. Ευαγγελία].

Βάλαινα (): "τῆς Βάλαινας"⁹⁶ (Βίτσα, 16-01-1855)⁹⁷. [;].

Βαρβάρα (Θάσος, Καλλιράχη, Παναγία, Πρίνος, Ραχώνι, Σκάλα Καλλιράχης, Σκάλα Ραχωνίου) : "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον [...] Βαρβάρας [...] Βαρβάρας" (08-10-1870)⁹⁸. [Βαρβάρα < βάρβαρος].

Βαρβαρίνα (): "ἡ κάτωθεν ὑπογεγραμμένη Βαρβαρίνα Ραξῆ [...] γιοργις βαρβαρίνας παρον" (14-09-1854)¹⁰⁰, "ἐγὼ ἡ αβερσα χρίστινα ομου με τὰ πεδιά μου κονσαντίς βαρβαρίνα επουλησαμε το ἀνοθεν ἀπέλη" (12-09-1857)¹⁰¹, "Βαρβαρίνα παναγιоти" (Παναγία, 13-04-1864)¹⁰², "δηλοποιῶ ἐγὼ ἡ Βαρβαρίνα θηγάτηρ τοῦ

86. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 359, 360.

87. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 492, 495.

88. Γιολλάση – Τσιφταβή Σμαρώ, "Ανέκδοτο έγγραφο της Θάσου αναφερόμενο στο ἔθιμο του "κοριτσιάτικου"", σ. 38.

89. Αυγουστίδης, "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903", σ. 138, Νο 10.

90. Χιόνη Γεωργία Κ., "Οι μεταβιβάσεις ακινήτων στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 209.

91. Χιόνης, "Το αρχεῖο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 184-185, Νο 53.

92. Αυγουστίδης, "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903", σ. 136, Νο 7.

93. Αυγουστίδης, "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903", σ. 138, Νο 10.

94. Χιόνης, "Το αρχεῖο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 188-189, Νο 58.

95. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 165, Νο 7.

96. Το γυναικείο αυτό ὄνομα αναφέρεται στη Βίτσα καὶ ὄχι στη Θάσο, ὅπου εἶχε εγκατασταθεῖ ὁ γενάρχης τῆς θασιτικῆς οἰκογένειας ἀπὸ τὴ Βίτσα τοῦ Ζαγορίου τῆς Ἠπείρου (Βαρδαβούλιας, "Το γενεαλογικὸ δένδρο καὶ τὸ αρχεῖο τῆς (θεολογικῆς) οἰκογένειας Θεμελή", σ. 85-111).

97. Βαρδαβούλιας, "Το γενεαλογικὸ δένδρο καὶ τὸ αρχεῖο τῆς (θεολογικῆς) οἰκογένειας Θεμελή", σ. 105, Νο 5.

98. Καραδρακόντης, "Ὁ Δημ. Θωμαΐδης καὶ ἡ δράση του στὴ Θάσο κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα", σ. 220.

99. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 492.

100. Γριτσόπουλος Τ. Αθ., "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 353, 3.

101. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 355, Νο 7.

102. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 362, Νο 20.

ου" (28-12-1931)¹¹⁸, "*Βενετία Παγκάλου*" (28-12-1931)¹¹⁹. [Βενετία < πόλη Βενετία < λατιν. Venetia < Veneti, ονομασία λαών ιλλυρικής καταγωγής < αγν. ετύμου, πιθανώς "λευκοί"].

Βενετούδα (): "*βενετούδα του μακαρίτου μεταξά επεχουμι*" (Θεολόγος, 20-06-1820)¹²⁰. [Βλ. Βενετία].

Βενιτούδα (): "*κε η βενιτούδα γινί μου επουλουμίθι*"¹²¹ " (29-12-1825)¹²². [Βλ. Βενετία].

Βινετία (): "*ομολογό εγό υ βηνετία του παπανουκνή του καλουνά*" (24-10-1789)¹²³. [Βλ. Βενετία].

Βινετούδα (): "*βινετούδα θυγατρί του μακαρίτου μεταξά ιποσχουμι*" (Θεολόγος, 01-06-1815)¹²⁴. [Βλ. Βενετία].

Βινιτιά (): "*μερτικόν της μακαρίτισσας θυγατρός μου Βινιτιάς*" (Κάστρο, 07-04-1853)¹²⁵. [Βλ. Βενετία].

Βινιτούδα (): "*και η γυνή μου Βινιτούδα*" (29-12-1825)¹²⁶. [Βλ. Βενετία].

Γεώργαινα (): "*και Γεώργαινας*"¹²⁷ (Βίτσα, 16-01-1855)¹²⁸. [Γεώργαινα < Γεώργιος < γεωργός].

Γεωργίτσια (): "*Άφήνω εις τήν Γεωργίτσια τοῦ Παναγιώτου Ἀναστασίου Κρασοῦλη 1 ένα φουστάνι*" (Μαριές, 10-11-1900)¹²⁹. [Γεωργίτσα < Γεωργία < Γεώργιος < γεωργός].

Γιαννάκαινα (): "*συνορευόμενα μετά τίς Γιαννάκαινας Κωνοτανή Ἰωάννου*" (Θεολόγος, 25-10-1922)¹³⁰. [Γιαννάκαινα < Γιαννάκης < Ιωάννης < εβρ. Y(eh)okhanán "ο

118. Τσιλογεώργης, "Η μονή Φιλοθέου και το μοναστήρι του Μιχαήλ Αρχαγγέλου στο Θεολόγο", σ. 521, Νο 16.

119. Τσιλογεώργης, "Η μονή Φιλοθέου και το μοναστήρι του Μιχαήλ Αρχαγγέλου στο Θεολόγο", σ. 521, Νο 16.

120. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 179, Νο 13.

121. Με την παλάμη της υπέγραψε το παραπάνω έγγραφο, επειδή δεν εγνώριζε γράμματα.

122. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 158-159, Νο 3.

123. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 95, Νο 13.

124. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 164, Νο 7.

125. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπουλή", σ. 159, Νο 9.

126. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 158-159, Νο 3.

127. Το γυναικείο αυτό όνομα αναφέρεται στη Βίτσα και όχι στη Θάσο, όπου είχε εγκατασταθεί ο γενάρχης της θασίτικης οικογένειας από τη Βίτσα του Ζαγορίου της Ηπείρου (*Βαρδαβούλιας*, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 85-111).

128. *Βαρδαβούλιας*, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 105, Νο 5.

129. Χιόνης, "Ανέκδοτα Θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 127, Νο 29.

130. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 184, Νο 33.

Γιαχ (ο Θεός) έχει δέξεται εὐνοια¹³². [Γιαντίσσινα <

Γιαντίσσινα (ο): "και Γιαντίσσινας¹³¹ (Βίτσα, 16-01-1855). [Γιαντίσσινα <

Γανκεβία (Θεός, Καλλιμάχη): "του Γεωργίου Γανκεβίας" (Κάστρο, 1868).¹³³

Γανκεβία < γανκεβός < γανκός].

Γανκός (ο): "ομιλόγος εγώ ο χριστοδόξους τις γλίκινας" (26-10-1790).¹³⁴ [Γλίκι-

να < γλινκός].

Δέσσινα (ο)¹³⁵: "επώνησα τα δέντρα από έχο αγοράσμένα από τιν δέσσινα του

λάσκαρη" (26-09-1784)¹³⁶; "εγώ η Δέσσινα με τα παιδιά μου" (21-01-1843)¹³⁷; "με την

αυτάδεφα του Δέσσινα" (18-06-1866)¹³⁸; "εις μνημόσυνον αίωνιον [...]" Δέσσι-

νας" (08-10-1870)¹³⁹; "έλαφι η ορφανή Δέσσινα" (10-02-1881)¹⁴⁰; "δίδω εις την αυ-

ψιδών μου Δέσσινα τρία ελαδιόδενδρα" (14-09-1894)¹⁴¹; "Δέσσινα Γεωργίου" (Κά-

στρο, 29-12-1904)¹⁴²; "Δέσσινα ΙΙ. Ιωάννου" (Κάστρο, 29-12-1904)¹⁴³. [Δέσσινα <

Παναγία Δέσσινα < δέσσινα "κνίδα"].

Δέσσινη (ο): "και Δέσσινη" (Θεόλογος, 13-01-1876)¹⁴⁴; "αγωνήν της Δέσσινης

Δημητρίου [...]" υπό του θείου της Δέσσινης [...]" του εν λόγω πασοῦ του δαειοθέ-

ντος υπό της Δέσσινης" (Κάστρο, 02-08-1897)¹⁴⁵; "Δέσσινης Κντασιόσιου" (Κά-

στρο, 19/02-07-1905)¹⁴⁶. [Βλ. Δέσσινα].

Δέσσινω (ο): "τη δε μικρή και ανυπόδω Δέσσινω [...]" της ανυπόδω Δε-

σσινω (ο): "το γένος και το αγχέιο της (θεολογική) οικογένειας Θεική¹⁴⁷, ο. 85-111).

131. Το γυναικείο αυτό όνομα αναφέρεται στη Βίτσα και όχι στη Θάσο, όπου είχε εγκατασταθεί ο

γενάρχης της θυστικής οικογένειας από τη Βίτσα του Ζαγορίου της Ηπείρου (Βαρθολομιάς, "Το γε-

νός και το αγχέιο της (θεολογική) οικογένειας Θεική¹⁴⁷, ο. 85-111).

132. Γιαντίσσινα (ο): "και Γιαντίσσινας¹³¹ (Βίτσα, 16-01-1855). [Γιαντίσσινα <

σποινιώς" (Κάστρο, 03-08-1856)¹⁴⁷. [Βλ. Δέσποινα].

Δήμαινα (): "Δήμαινας"¹⁴⁸ (Βίτσα, 16-01-1855)¹⁴⁹. [Δήμαινα < Δήμος].

Διαλέτα (Ποταμιά, Σκάλα Ποταμιάς): "Αγγέλου Διαλέτους" (Λιμήν, 01-09-1876)¹⁵⁰. [Διαλέτα < Διαλεχτή].

Δούκινα (Πρίνος): "ομολογώ εγώ η δούκινα της ποτέ σωφριανήνας [...] εγώ η δούκινα ηπόσχωμε τα άνοθεν" (12-02-1749)¹⁵¹. [Δούκινα < Δούκαινα < Δούκας < δούκας < δουξ, δουκός < λατιν. *dux, ducis* < λατιν. *q. ducō* "άγω, οδηγώ"].

Δροσινή (): "Σημίωσης τά ωσα χαρίζη ή δροσινή τή θιγατέρα της αγκλαβήναν" (15-01-1861)¹⁵². [Δροσινή < δροσιά].

Ειρηνίτσα (): "έγώ ή ύποφαινομένη Ειρηνίτσα Θωμά έχοντας έν έλαιόδενδρον είς Ποτόν [...] Ειρηνίτσα θωμά ύπόσχομαι τά άνω" (Θεολόγος, 14-05-1892)¹⁵³. [Ειρηνίτσα < Ειρήνη < αρχ. *είρήνη*]

Ελένη (Θάσος)¹⁵⁴: "από (ε)λένι κοικουρι" (26-09-1784)¹⁵⁵, "Να έχη να παίρνη [...] γρόσια εκατόν [...] και η Ελένη" (Θεολόγος, 23-05-1801)¹⁵⁶, "έλένι θήγάτηρ τού μάκάριτη μεταξύ ύπόσχομε [...] ελενι θιγατέρ τού χ": σταυροπουλου ιποέσχομέ" (Θεολόγος, 01-06-1815)¹⁵⁷. [Ελένη < αγν. *ετύμου*].

Ελενίτσα (): "έν όρφανόν όνομαζόμενον Έλενίτσα" (Καζαβίτιον Παπάς Μαχαλάς, 25-03-1874)¹⁵⁸. [Βλ. Ελένη].

Ελενούδα (): "Χαρίζω και της Ελενούδας τους δύο κισλάδες"¹⁵⁹ (Θεολόγος, 23-

147. Χιώνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπουλή", σ. 161, Νο 12.

148. Το γυναικείο αυτό όνομα αναφέρεται στη Βίτσα και όχι στη Θάσο, όπου είχε εγκατασταθεί ο γενάρχης της θασίτικης οικογένειας από τη Βίτσα του Ζαγορίου της Ηλείου (Βαρδαβούλιας, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 85-111).

149. Βαρδαβούλιας, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 105, Νο 5.

150. Χιώνης, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 185, Νο 7.

151. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 88, Νο 3.

152. Βαρβούνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)", σ. 144, Νο 6.

153. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 157, Νο 50.

154. Τσιάτας, "Το κτίσμα που εστέγασε την ελληνικήν σχολήν Θεολόγων", σ. 143.

155. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 94, Νο 11.

156. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 167, Νο 8.

157. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 165, Νο 7.

158. Χιώνης, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 183-184, Νο 6, Νάκος, "Μια μορφή κοινοτικής – δικαστικής δικαιοδοσίας στο εθιμικό δίκαιο της Θάσου", σ. 86, Νο 9.

159. Κισλάς "βοσκότοπος" (Τομπιάδης, *Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου*, σ. 56) < τουρκ. *kışla*, είδος φορολογίας < τουρκ. *kış* "χειμώνας" / *kışlak* "χειμαδιό" / *kışlık* "χειμερινός", πρβλ. *kışla hakkı* "Δικαίωμα χειμερινής βοσκής. Είδος φόρου που πλήρωναν οι κτηνοτρόφοι για τα κοπάδια των προβάτων που ξεχειμώνιαζαν σε ξένο τόπο" (Δημητριάδης, *Η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία κατά τον Εβλιγιά Τσελεμπή*, σ. 275, 370).

05-1801)¹⁶⁰. [Βλ. Ελένη].

Ελισάβετ ()¹⁶¹: "θυγατρὶ Φιλίππου Ἐλισάβετ" (Παναγία, 01-08-1854)¹⁶², "Ἡ ὕπο-
 φαννομένη Ἐλισάβετ Σπύργου Ἑωργίου" (Παναγία, 30-09-1878)¹⁶³, "Οἱ ὕποφανα-
 μέναι κληρονόμοι [...] ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐλισάβετ [...] ἐλισάβετ Δ. ΧΚωστα-
 ντίνου" (Παναγία, 05-06-1893)¹⁶⁴, "Ἐλισάβετ Γ. Σταυροπούλου ὑπόχοιτε" (Θεο-
 λόγος, 20-07-1898)¹⁶⁵, "Ἐλισάβετ Κ. Τζιάτα [...] κτήματα τῆς ἀδεσφῆς τῆς Ἐλισά-
 βετ Κ. Τζιάτα [...] Ἡ δὲ Ἐλισάβετ Κ. Τζιάτα [...] Ἐλισάβετ Κ. Τζιάτα βασι(β)εῶν"
 (Θεολόγος, 22-11-1900)¹⁶⁶. [Ελισάβετ < εἶρε. Ελισέβα "ο Θεός μου εἶναι ἄφθονος", δη-
 λῶν] "ο Θεός εἶναι ἐκείνος που φέρνει τὴν ἀφθονία".

Ευαγγελίνη ()¹⁶⁷: "καὶ τῇ συζύγῳ αὐτοῦ Εὐαγγελινῇ [...] τῶν μνησθέντων Κων-
 σταντίνου καὶ Εὐαγγελινῆς" (Παναγία, 01-08-1854)¹⁶⁷, "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον
 [...] Εὐαγγελινῆς" (08-10-1870)¹⁶⁸, "καὶ Εὐαγγελινῇ Δ. Καψάλη ἐπώλησάμεν οἰκει-
 οθεῶς καὶ ἀπαρξάμεσθα [...] Βγακεῖλην Διημερεύειν εἰς τογ-φομε" (Ποτα-
 μιά, 16-01-1884)¹⁶⁹, "τῆς μητέρας μου Ευαγγελινῆς Κωσταντίνου" (Κάστρο, 23-04-
 1887)¹⁷⁰, "καὶ σύζυγός μου Ευαγγελινῇ ἐκ Κάστρου" (Διμήν, 13-02-1897)¹⁷¹, "σὺν τῆς
 Συζύγου αὐτοῦ Εὐαγγελινῆς" (Κάστρο, 01-01-1900)¹⁷², "Οἱ ὑποφανεσμένοι Ἀννα
 καὶ Εὐαγγελινῇ Ἀθανασίου [...] Ἡ Ἀννα καὶ Εὐαγγελινῇ [...] Ἡ Ἀννα καὶ Εὐαγ-
 γελινῇ [...] Εὐαγγελινῇ Ἀθανασίου Χαν" Ἰωάννου βεβαίω τὰ ἄνωθεν" (Θεολό-
 γος, 27-09-1901)¹⁷³, "Διανομὴ ἐλαιοδένδρων τοῦ ἀποθανόντος Γιαννάκη Αὐγουστῆ
 σὺν τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐαγγελινῆς" (05-02-1910)¹⁷⁴, "Ευαγγελινῇ Μοσχοῦδα [...]

160. Βασιλόπουλος, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα των ὑγόνων τῆς Τουρκοκρατίας", σ. 167, Νο 8.
 161. *Ταῖστας*, "Το κτίσμα που εστῆσαε τὴν ἐλλήνικὴν οὐχολὴν Θεολόγου", σ. 144, *Καθαρόκαρτης*.
 162. Αἰεξανδρος, Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουβίας, "Ἀναζητήσις παρουσίας τῆς Ἐκκλη-
 σίας Μαντινείας στὴν Ἑλλάδα", σ. 69, Νο 1.
 163. Χιδωνίης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑλλάδος", τ. 3, σ. 123, Νο 8.
 164. Χιδωνίης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑλλάδος", τ. 3, σ. 131-132, Νο 16.
 165. Χιδωνίης, "Ἡ αὐτονομία τῆς δικαιοσύνης στὴ Ἑλλάδα κατὰ τὴν Τουρκοκρατία", σ. 207, Νο 28.
 166. Χιδωνίης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑλλάδος", σ. 120.
 121, Νο 41.
 167. Αἰεξανδρος, Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουβίας, "Ἀναζητήσις παρουσίας τῆς Ἐκκλη-
 σίας Μαντινείας στὴν Ἑλλάδα", σ. 69, Νο 1.
 168. *Μιχαήλοπουλος*, "Ἀνέκδοτες ἱεροσφραγίσταρες ἰουδαϊστικαὲς ἀποδείξεις", σ. 492.
 169. Χιδωνίης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑλλάδος", σ. 129, Νο 12.
 170. Χιδωνίης, "Το ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Βαγγέλη Σταματούλη", σ. 178, Νο 39.
 171. Χιδωνίης, "Το ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Βαγγέλη Σταματούλη", σ. 182, Νο 49, *Χιδωνί Ἑωργία Κ.*, "Οἱ
 μετὰβιβάζοντες ἀκινήτων στὴ Ἑλλάδα κατὰ τὴν Τουρκοκρατία", σ. 205.
 172. Χιδωνίης, "Το ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Βαγγέλη Σταματούλη", σ. 184, Νο 52, βλ. γιὰ τὴ διόρθωσιν
 τοῦ νομίσματος σ. 182, Νο 49, σ. 185, Νο 55.
 173. Χιδωνίης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑλλάδος", τ. 2, σ. 180-181, Νο 28.
 174. Χιδωνίης, "Το ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Βαγγέλη Σταματούλη", σ. 185, Νο 55.

Ευαγγελινή Μοσχούδα" (Μαριές, 25-04-1921)¹⁷⁵. [Βλ. Ευαγγελία].

Ευδοκία (): "ἐν ἐλαιοδενδρον) εἰς Ευδοκίᾱς Κῆπον" (Ποταμιά, 05-10-1888)¹⁷⁶. [Ευδοκία < Ευδοκία < αρχ. εὐδοκία "ευμενής διάθεση, καλή θέληση" < αρχ. εὖ δοκῶ "1. δείχνω ευμένεια, εὐνοία, 2. εκφράζω τη συγκατάθεσή μου και την αποδοχή μου" < αρχ. εὖ- < εὖ + δοκῶ "νομίζω, πιστεύω, σκέφτομαι"]].

Ευθυμία (): "και Εὐθυμίαν" (Θεολόγος, 14-01-1876)¹⁷⁷. [Ευθυμία < αρχ. εὐθυμία "χαρούμενη και ευχάριστη ψυχική διάθεση" ή < Ευθύμιος < αρχ. εὐθυμιος "αυτός που έχει καλή διάθεση, πρόσχαρος" < εὖ + θυμός].

Ευφροσύνη (): "η υποκάτωθεν γεγραμμένη ευφροσύνη του ποτέ καρά μανώλη γυνή [...] εγώ η άνωθεν ευφροσύνη [...] υπόσχομαι" (18-11-1797)¹⁷⁸, "ευφροσύνη θεία των άνω ιωμένων παιδιών μαρτυρό" (Παναγία, 23-10-1855)¹⁷⁹. [Ευφροσύνη < αρχ. εὐφροσύνη "βαθιά χαρά, μεγάλη ψυχική ευχαρίστηση" < αρχ. εὐφρων "χαρούμενος, ευχαριστημένος" < εὖ + φρην, φρενός].

Ζαφείρω (Πρίνος): "ἀπό άνωθεν μέρος με ζαφίρος ζουνινας" (Παναγία, 13-05-1873)¹⁸⁰. [Ζαφείρω < Ζαφείρα < Ζαφείρης < 1. μεσαιων. ζαφείριν "πολύτιμος λίθος, χρώματος κυανού" < ιταλ. zaffiro < λατιν. sapphirus < μεταγ. σάπφειρος < σημειτικής καταγωγής sappir¹⁸¹, 2. τουρκ. zafir "νικητής, θριαμβευτής, κατακτητής < zafer "νίκη, θρίαμβος"]].

Ζούνινα (): "ἀπό άνωθεν μέρος με ζαφίρος ζουνινας" (Παναγία, 13-05-1873)¹⁸². [Ζούνινα < Ζώναινα < Ζώνω < Ζωή < ζωή].

Ηρατουδή (): "ἀπό την καλογριά την Ρατουδή [...] όμολογῶ ἐγώ ή καλονγριά Ἡρατουδή" (03-05-1778)¹⁸³. [Ηρατουδή < Ερατουδή < Ερατώ].

Θαλασσινή ()¹⁸⁴: "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον [...] Θαλασσινῆς [...] Θαλασσινῆς" (08-10-1870)¹⁸⁵, "Θαλασινή Βασιλείου" (Κάστρο, 29-12-1904)¹⁸⁶, "Θαλασινῆς Βασιλείου" (Κάστρο, 19/02-07-1905)¹⁸⁷. [Θαλασσινή < θαλασσινή < θάλασσα].

175. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 188-189, Νο 58.

176. Γριτσόπουλος, "Το Αρχαίον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 382, Νο 49.

177. Γριτσόπουλος, "Κανονισμός της επιτροπής ορφανών της νήσου Θάσου", σ. 153.

178. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 98, Νο 19.

179. Γριτσόπουλος, "Το Αρχαίον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 354, Νο 4.

180. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 144, Νο 10.

181. Μπαμπινιώτης, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, σ. 708, 1588, Cortelazzo - Zolli, Dizionario etimologico della lingua italiana, Bologna 1999, τ. 5, σ. 1461.

182. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 144, Νο 10.

183. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 104, Νο 2.

184. Τσιάτσας, "Το κτίσμα που εστέγασε την ελληνική σχολήν Θεολόγου", σ. 143.

185. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 492.

186. Αυγουστήδης, "Η εγκατάσταση και λειτουργία της εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμενάκια", σ. 50, Νο 10.

187. Αυγουστήδης, "Η εγκατάσταση και λειτουργία της εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμενάκια", σ. 53, Νο 15.

Θεόδωρα (): "συνοδευόμενα μετά τις Γαλιγκάνας Κωσταντίνης Γωάννου και ἀνωθὲν Θεοδότῳ Δέμτῳ" (Θεολόγος, 25-10-1922)¹⁸⁸. [Θεοδότῳ > Θεοδότῳ > αὐτῷ. δῶρον Θεοῦ].

Θεομαρτὴ (): "οἱ ὑποφαινόμενοι Θεομαρτὴ Σοφόνδῳ [...] ἐπωλήσαντες οἰκειο-
θελῶς και ἀπαγαβιαστώς [...] Θεομαρτὴ συνοφονδῶ ητονεφενοιῃ" (Ποταμιά, 16-01-
1884)¹⁸⁹, "τι δηλαυτὴ τις Κηδίας συζητήσοι μου θεομαρτὴς" (Ποταμιά, 20-10-1886)¹⁹⁰.
[Βλ. Θεομαρτὴ].

Θεομαργὸν (): "ἡ συζητήσω μου θεομαργὸν [...] ἡ συζητήσω μου θεομαργὸν" (Πο-
ταμιά, 20-10-1886)¹⁹¹. [Βλ. Θεομαρτὴ].

Θεομαρτὴ (): "θεομαρτὴ κληρονομίος και μᾶτῆς" (Κάστρο, 24-07-1882)¹⁹². [Βλ. Θεο-
μαρτὴ].

Θεομαρτὴ (Αγ. Γεώργιος, Αοτρίδα, Θάσος, Θεολόγος, Καλὴβία Αμεινῶδία, Αμει-
νῶδία, Παναγιά, Ποταμιά, Πέγλιος, Ραχῶνι, Σκάλα Ποταμιάς, Σκάλα Ραχῶνιου):
"εἰς τῆς Θεομαρτὴς τῆς αὐγοποτῆρας τῶν περὶβῶλῳ" (12-02-1749)¹⁹³, "τοὺ μακαρίτου
Γεωργίου τὰ πατρίδα [...] Θεομαρτὴ, Σουοῦντῳ" (28-03-1769)¹⁹⁴, "φανερόνο εἶω υ Βασι-
λίκι τοὺ ποτε γιογνὶ τις θεομαρτὴς" (01-05-1793)¹⁹⁵, "Θεομαρτὴ δημητρίου κοτρίκκαρι
ητονεφενοιῃ" (Παναγιά, 02-03-1864)¹⁹⁶, "ἔχει συνοδῆτας τὴν Θεομαρτὴ Κηβεδνῆτῆ" (Πα-
ναγιά, 18-01-1866)¹⁹⁷, [< Κηβεδνῆτῆ > Κηβεδνῆτῆς < Κηβεδνῆτῆς, "ἡ ὑποφαινο-
μένη Θεομαρτὴ Χατῆν - Φιλίππου [...] Θεομαρτὴ Χα" Φιλίππου ὑποφέντο [...] ἐλῆν ὑ-
γῆτῆρ θεομαρτὴς ὑποφέντοῃ" (17-08-1866)¹⁹⁸, "εἰς ἐμνημόσυνον αἰῶνων [...] Θεομαρτὴς"
(08-10-1870)¹⁹⁹, "τα εἰς τῆς πῶτῆς γυναικὸς μου Μόδοφους τῆς τέκνα μου Ανωτῆ-
οιο, Αδῆννα και Θεομαρτὴν [...] Θεομαρτὴ [...] και ἡ Θεομαρτὴ ἐλῆν εἰς αὐτὴν εἰς στέμ-
[...] και τὴ Θεομαρτὴ μίαν σκάλαν [...] Θεομαρτὴ" (Κάστρο, 24-07-1882)²⁰⁰, "Θεομαρτὴ"
(±1840)²⁰¹, "εἰς τὸν Αὐγοποτῆ Θεομαρτὴς" (14-09-1894)²⁰², "το οἰκῆμα τῆς μακαρίτιδος

188. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θεοοῦ", τ. 2, σ. 184, Νο 33.
189. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θεοοῦ", τ. 3, σ. 129, Νο 12.
190. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θεοοῦ", τ. 3, σ. 129-130, Νο 13.
191. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θεοοῦ", τ. 3, σ. 129-130, Νο 13.
192. Χιδνῆς, "Η πρῶτη κατὰ τὴν Θεοο κατὰ τὴν Τοῦκοκογῆτῆ", σ. 569-571, Νο 8.
193. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς Θεοο τῶν εἰσὶν 1731-1855", σ. 88, Νο 3.
194. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα θασιακὰ ἐγγράφα τῶν εἰσὶν 1769-1909", σ. 104, Νο 1.
195. Τσιλῆς, "Το κτίσμα τοῦ εἰσὶν τὴν ἐλῆνικὴν σχολὴν Θεολόγῳ", σ. 149, Νο 1.
196. Γεωδοτῆς, "Το Αἰγέλιον Μιγῆς Στοιματῶν Ασκαγῶν Ποταμιάς", σ. 362, Νο 19.
197. Γεωδοτῆς, "Το Αἰγέλιον Μιγῆς Στοιματῶν Ασκαγῶν Ποταμιάς", σ. 370, Νο 33.
198. Γεωδοτῆς, "Το Αἰγέλιον Μιγῆς Στοιματῶν Ασκαγῶν Ποταμιάς", σ. 371-372, Νο 35.
199. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ἐροδοτογῆτες μινωστικαὶς ἀποβῆτῆς", σ. 492.
200. Χιδνῆς, "Η πρῶτη κατὰ τὴν Θεοο κατὰ τὴν Τοῦκοκογῆτῆ", σ. 569-571, Νο 8.
201. Κιδνῆς, "Κωνσταντῆς Πιτρίδης. Εἰς Θεοο ἐλῆνικὴν κατὰ τὴν Τοῦκοκογῆτῆ", σ. 432, 455.
202. Χιδνῆς, "Το αἰγέλιον τῆς οἰκογενείας Βογγῆλῆ Στοιματῆ", σ. 181, Νο 45.

Θωμαίης Αυγουστή" (Κάστρο, 20-09-1905)²⁰³. [Θωμαή < Θωμάς < αραμ. Te'omá "δίδυμος"].

Καλή (:): "φανερώνομαι καί ὁμολογοῦμαι ἐγὼ ἡ ἀννούδα τοῦ γέρο διαματάρη ὅτι πῶς ἔδωσα τό ἀμπέλη καί τῆς ἐλιάς τ' φλούρου καί τὴν καλήν [...] ἔδωσα τό παρόν μου εἰς χεῖρας τά κορίτσια" (1843)²⁰⁴. [Καλή < από το θηλ. καλή του επιθέτου καλός].

Καλλιόπη (:): "ἡ ὑποφαινομένη Καλλιόπη Δημητρίου [...] Καλλιόπη Δημητρίου ὑπογράφομαι" (Παναγία, 29-05-1877)²⁰⁵, "καί τά τέκνα [...] Καλλιόπη [...] Καλλιῶπη Β. Μαρακοῦπουλῶ" (Παναγία, 05-06-1893)²⁰⁶. [Καλλιόπη "αυτή που έχει ωραία μάτια, ωραίο πρόσωπο, η όμορφη" < αρχ. καλός + -όπη < θ. ὀπ-, πβ. ὄψις, ὄμμα (< ὀπ-μα)].

Κατζιάννα (:): "6 δένδρα εἰς Κατζιάννας" (10-02-1881)²⁰⁷. [].

Κατζιδή (:): "εἰς τῆς Κατζιδῆς" (25-10-1860)²⁰⁸. [].

Κατίνα (Ραχώνι): "Οἰκονομίδου Κατίνα" (1933-1934)²⁰⁹. [Βλ. Αικατερίνη].

Κατιρίνη (:): "ἠπογεγραμὲν ἐγὼ ἡ κατιρίνι του διμήτρη [...] ἐγὼ ἡ κατιρίνη τοῦ διμήτρη" (04-11-1852)²¹⁰. [Βλ. Αικατερίνη].

Κανκίνα (:): "γιόρο καφκίνα" (χ. χ.)²¹¹. [Βλ. Αποκανκίνα].

Κεράνα (:): "εἰς Κεράνα Δημήτρη πέργυρο" (Παναγία, 08-10-1864)²¹². [Κεράνα < Κυράννα < κυρά < κυρ < κύρης < κύριος + Άννα < εβρ. Hannah "εὐνοία, χάρη"].

Κλάβινα (:): "σίμερον εοιμφονίσαιμι ηκιοθελός μας με τόν διμήτρηον βαρσαμά ομοῦ με τὴν ἀδελφί του κλάβινα" (Ποταμιά, 09-10-1866)²¹³, "διλλωπιό ἡ υποφενομενοι κλάβινα βαλσαμά [...] κλάβινα βαρσαμά πολὸ κι οἰποφένομαι" (Ποταμιά, 27-02-1872)²¹⁴. [Κλάβινα < Κλάβας < λατιν. 1. clavus, -i "πορφύρα", "καρφί", "δοιάκι", 2. clava, -ae "ρόπαλο", "σκυτάλη", "μπόλι δέντρου", "επιστολή". Το όνομα Γλαβιάς μαρτυρείται ως επώνυμο βυζαντινών (βλ. ενδεικτ. Μιχαήλ Γλαβιάς, δούκας Ταρχα-

203. Κοεμτζόπουλος, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά τους χρόνους της εξέγερσης των κατοίκων της κατά της αιγυπτιοκρατίας (1894-1905)", σ. 301, Νο 16.

204. Βαρβοῦνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)", σ. 143, Νο 4.

205. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 148-149, Νο 17.

206. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 131-132, Νο 16.

207. Χιόνης, "Το Αρχεῖο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 174, Νο 31.

208. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖο Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 357, Νο 11.

209. Θεοδωρίδης, "Θάσιοι μαθητές που φοίτησαν στο εξατάξιο Γυμνάσιο Καβάλας από το 1919-1940", σ. 321.

210. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 147, Νο 17.

211. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 102, Νο 24.

212. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖο Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 363, Νο 21.

213. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 140, Νο 3.

214. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 144, Νο 9.

νιώτης (βύζαντ. συγγράφειας του 13ου αι.)²¹⁵].

Κλημάτου (: "ὁ ὑποφωτισμένος ἐπὶ τὴν ἀντιλήψιν εἰς τὸν κύριον Διηγή-
ταιον κλημάτων 3 τῆς ἐκείνου ἐκδοθέντος" (Παναγία, 09-05-1882)²¹⁶, "τὰ ὑποφωτισ-
μένα τῆς κλημάτων Γαβριήλ Βάπτιστος [...] ἐπονησάμεν εἰς τὴν λουδοβίκα
Διηγήταιον Κλημάτων" (Ποταμιά, 08-11-1910)²¹⁷. [Κλημάτου < Κλημάτω "καπο-
φόνος σὺν τὸ κλημά" > κλημά].

Κεραυοῦ (: "ὁ τις κεραυοῦ" (Χ. Χ.)²¹⁸. [Κεραυοῦ < Κεραῖ < Ιεροκράτης /
Ιεροκράτης κ.ά.].

Κεράνα (: "εἰς τὴν κηράνα μέσα εἰς τὸ χερσὶν" (Ποταμιά, 18-10-1876)²¹⁹,
"εἰς Κηράναν χερσὶν Διηγήταιον Ἀδελφὴν" (Ποταμιά, 21-04-1896)²²⁰. [Κεράνα <
Κεράνα < κερά < κηρ < κηρ < εἶδ. Hannah "ἐννοία, χάρη"].

Κεραυοῦ (: "ἐπονησάμεν τὸ βασιλικὸν κεραυοῦ πρὸς τὴν γλώσσαν" δέ-
ντα" (16-01-1754)²²¹. [Κεραυοῦ < Κεράνα < Κεράνα < Κεράνα < κερά < κερά
κῦ < κηρ < εἶδ. Hannah "ἐννοία, χάρη"].

Κεραῖ (: "ἡ Κεραῖ χηρὰ" (Κάστρο, 1880)²²², "ἡ ὑποφωτισμένη Κεραῖ
Γ. Πασχάλη [...] Κεραῖ Γ. Πασχάλη ἐποφέναι" (Ποταμιά, 12-03-1908)²²⁴. [Κε-
ραῖ < οὐσιαστικοποιήσας τὸν ἐπιθετικὸν κεραῖ < Κεράνα < Κεράνα < κεράνα
εἰς Κεραῖ (Πορὶς): "τῆς διαθήκης τῆς Κεραῖ" (Μαγίς, 25-05-1849)²²⁵. [Κε-
ραῖ < κεράνα < Κεραῖ. Constantinus < ἐπίθ. Constantinus < βεβαῖ-
ος"].

Κωσταντίνου (: "εἰς τὸ χερσὶν τῆς Κωσταντίνου" (Ποταμιά, 18-10-
1876)²²⁶. [Κωσταντίνου < Κωσταντίνου < Κωσταντίνου < Κωσταντίνου < Κω-
σταντίνου < ἐπίθ. Constantinus < βεβαῖος < τὸν κε. οἶν / οἶν "γίος"].
Διηγήταιον (Θάος, Διηγήταιον): "συνδοχὴν ἀπὸ τὸ ἀπὸν μέγος τὸ Χω-
215. Υἱὸς, Μεγάλη Γενική Εγκυκλοπαίδεια, Ἀθήνα 1982, τ. 18, σ. 418, Εγκυκλοπαίδεια Πάριος
216. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς ἑσῶν", τ. 3, σ. 150, Νο 20.
217. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς ἑσῶν", τ. 3, σ. 155, Νο 31.
218. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς ἑσῶν 1731-1855", σ. 102, Νο 24.
219. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς ἑσῶν", τ. 3, σ. 147, Νο 15.
220. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα τῆς ἑσῶν ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἑθνομ τοῦ "παλαιοκρατικὸν" καὶ
"κοινοκρατικὸν", σ. 146, Νο 5.
221. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα τῆς ἑσῶν ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἑθνομ τοῦ "παλαιοκρατικὸν" καὶ
"κοινοκρατικὸν", σ. 141, Νο 1.
222. Κεραῖ, "Ὁ Διηγ. Θεωρητικὸν καὶ ἡ δόξα τοῦ ἑσῶ κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα", σ. 221.
223. Χιὼν, "Ἐνας κώδικας ἀπὸ τὸ Κάστρο τὸν ἑσῶν 1864-1923", σ. 730.
224. Γεωργίου Μαντῆς, "Τὸ Ἀρχεῖον Μαντῆς Στρατιῶν Ἀσκαδικῶν Ποταμῶν", σ. 384, Νο 53.
225. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα ἑσῶν 1769-1909", σ. 111, Νο 9.
226. Χιὼν, "Ἀνέκδοτα δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα τῆς ἑσῶν", τ. 3, σ. 147, Νο 15.

ράφιον τοῦ Γιάννη Λαμπρινῆς" (Ποταμιά, 15-03-1875)²²⁷. [Λαμπρινή < Λαμπρινός < Λάμπρος < λαμπρός].

Λασκαρίνα (Αλυκή, Θάσος, Θεολόγος, Καλλιράχη, Καλύβες, Καλύβια Λιμενάρια, Κοίνυρα, Μεγάλος Πρίνος, Λιμενάρια, Παναγία, Πευκάρι, Ποταμιά, Ποτός, Πρίνος, Σκάλα Καλλιράχης, Σκάλα Ραχωνίου): "Χαρίζω και εις την Λασκαρίναν τον αλευρόμυλον" (Θεολόγος, 23-05-1801)²²⁸, "κέ η γυνη μου η λασκαρινα" (14-11-1826)²²⁹, "ἐγώ η μητέρα τους λασκαρίνα βεβαιῶ" (17-02-1830)²³⁰, "ομολογῶ εγὼ εἰ λασκαρίνα γινί του ποτέ γιάνι μιταξά [...] εγὼ η γριά λασκαρίνα ειποσχομε τα ἄνοθεν" (02-01-1836)²³¹, "φανερῶνο ἐγὼ ἡ λασκαρίνα καλογριά ὅτι ἐπούλησατόν "ὑόν μου μιταξά ἓνα κομάτι χοράφι [...] ἐγὼ ἡ γριά λασκαρίνα καλογριά ἔλαβα τα ἄνοθεν καὶ ὑπόσχομε" (15-11-1840)²³². [Λασκαρίνα < Λάσκαρης < λάσκαρης < ράσκαλης < δάσκαλης < δάσκαλος < διδάσκαλος²³³].

Λασκαρούδα (Αστρίδα, Θεολόγος, Καλύβες, Ποτός, Πρίνος): "Τό γενικόν Συμβούλειον Θάσου εξέδωκεν ἀπόφασιν ὡς φαίνεται ἐν τῷ ἀνά χειρας τῆς Λασκαρούδας Δημητρούδη να λάβη ἀπό τὰ ὀρφανὰ τοῦ Παναγιώτου Θεοδωρούδη γρ. 6860" (Θάσος, 05-06-1884)²³⁴, "λασκαρούδα διμιτρούδι ὑπόσχομαι τα ἄνοθεν" (Θεολόγος, 02-12-1887)²³⁵. [Βλ. Λασκαρίνα].

Λαυρεντία (): "εἰς τὰς τιμίας χειρας τῆς κυρᾶς καλογραίας Λαυρεντίας" (28-03-1769)²³⁶, "Λαυρεντία μοναχή του ποτε Γιάννη Δημητρακούδη γυνή ὑπόσχομαι τ'ἀνωθεν" (Θεολόγος, 01-08-1865)²³⁷. [Λαυρεντία < Λαυρέντιος < λατιν. Laurentius "καταγόμενος ἀπὸ το Laurentum, πόλη του Λατίου, νοτιοδυτ. ἀπὸ τη Ρώμη" < πιθ. laurus, -ι "δάφνη"].

Λεμονιά (Θάσος, Καλλιράχη, Λιμενάρια): "εἰς Λειβάδι Λεμονιάς χωράφι" (Παναγία, 08-10-1864)²³⁸. [Λεμονιά < λεμονιά].

227. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 377, Νο 43.

228. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 167, Νο 8.

229. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 166, Νο 2.

230. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 167, Νο 4.

231. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 167-168, Νο 6.

232. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 168, Νο 7.

233. Κοικονιές, Βυζαντινὸν βίος και πολιτισμός, τ. 6, σ. 460-461, ΙΑΝΕ, τ. 5, τεύχ. 2, σ. 399. Για διαφορετική ετυμολογική προσέγγιση βλ. Αλεξιάδης, Ετυμολογικὸ Λεξικὸ Κυρίων Ονομάτων, σ. 158.

234. Χιόνης, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περιθάλψη των ορφανών της Θάσου κατά τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεσμός των ορφανοεπιτρόπων", σ. 496, Νο 10.

235. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου. Αρχεῖον Σουζάνας Τζιάτα", σ. 113, Νο 27, σημ. 24.

236. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 104, Νο 1.

237. Βαρδαβούλιας, "Το γενεαλογικὸ δένδρο και το αρχεῖο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 107, Νο 7.

238. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 363, Νο 21.

Λημονιά ('): "Οἱ ὑποφωτισμένοι λημονιά θεομαγῆς ἔχον ἔνα ἐλαδὲνδρον παυκόνον μου [...] Λημονιά θεομαγῆς ὑποφωτισμα" (08-01-1876)²³⁹. [Βλ. Λεμονιά].

Λιάττινα ('): "Δεσποτι κληρησικὸς λιαττινας" (08-01-1751)²⁴⁰. [Λιάττινα < Λιάττινα, ἡ μῆτρως Λιάττινα < Λιάττινα < Λιάττις, lab-i-, πλῆθ. lebër "ο Λιάττις, ο κἀ-τοικὸς τῆς αἰθαινικῆς περιοχῆς Labèti-a "Λιατουριὰ"].

Λιάδω ('): "ἔχω νά λάβω ἀπὸ τὸν Ιωάννην τῆς Μιαγῆς, 10-11-1900)²⁴¹. [Λιάδω < Λιάδα < αἰχ. λιάδην "με τερψή, ἀκροθιγῶς"].

Λιονοσάββα ('): "Χωδάφον Λιονοσάββας" (Ποταμιά, 21-04-1896)²⁴². [Βλ. Εἰσιθάβερ].

Λισάββα ('): "εἶτό ἐνα μέσσα εἰς τὸ χωδάφον τοῦ Ἐμμανουήλ Λισάββας" (Ποταμιά, 25-01-1891)²⁴³. [Βλ. Εἰσιθάβερ].

Λισάββεα (Θεολόγος): "τῆς Εἰσιθάβερ Σταματέκου (Λισάββεας)" (Θεολόγος)²⁴⁴. [Βλ. Εἰσιθάβερ].

Λοβολία ('): "ἡ ὑποφωτισμένη λοβολία Ἀνθονοστὴ καὶ θυάτρη Αἰκατεγλῆς ἔχωντας εἰς μεγίδιον μου ἔν χωδάφον Μητδικόν μου [...] Καγὼ ἡ λοβολία Ἀνθονοστὴ ὑποχόρημα" (Θεολόγος, 29-01-1874)²⁴⁵. [Λοβολία < Δοβονλός < κατὰ.

–λῆνα < βυζαντ. Οὐδοβλός < οὐδοβλός "1. ο ἀκέθαιος, ο οὐδοβλός, ο σὺνκοθμῆτος, 2. (μεν.) (σε παλινιδι) αὐτὸς ποῦν γίχνηται καὶ χῆντῶ με επιτυχία" < αἰχ. ὄλος + βιάλω²⁴⁶].

Λοβολοῦδα ('): "απὸ το κατό μεθός του γιόγρη λοβολοῦδας" (Ποταμιά, 01-05-1866)²⁴⁷. [Βλ. Δοβολία].

Λοβολία ('): "ἐστονλῆσμεν εἰς τὴν λοβολία Διητηρίον Κλημηάτους" (Ποταμιά, 08-11-1910)²⁴⁸. [Βλ. Δοβολία].

Λοβονλία (Καθολικὴ, Σκὰλα Ποταμιάς): ἔνω ἡ ὑποφωτισμένη γυνὸ τοῦ Ιωάννου ζογμῆτᾶ ἡ καλονλῆνη λοβονλία [...] ἔνω ἡ λοβονλία γυνὴ τοῦ Ιωάννου ζογμῆτᾶ" (Θεολόγος, 02-09-1875)²⁴⁹. [Βλ. Δοβολία].

239. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπνευματικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν", τ. 3, σ. 146, Νο 13.

240. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπνευματικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν", τ. 2, σ. 139, Νο 2.

241. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα θεομαγὰ ἐγγράφα τῶν ἐτῶν 1769-1909", σ. 127, Νο 29.

242. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν ἀναφερόμενα στο ἔθιμο τοῦ "πάλῃκαγιδιτικόν" καὶ "κογιτωιδιτικόν", σ. 146, Νο 5.

243. Γεωτοδοτοῦλῶς, "Τὸ Ἀρχεῖον Μιαγῆς Σταματίου Ἀσκαγίδου Ποταμιάς", σ. 383, Νο 50.

244. Βαρθολομιάς, "Τοῦτονλῆμα τῆς περιοχῆς Θεολόγου Ἑσῶν", σ. 527.

245. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπνευματικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν", τ. 2, σ. 173-174, Νο 17.

246. Διητηρίκου Δ., Μέγα Λεξικόν ὁλῆς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, Ἀθήναι 1956, τ. 6, σ. 5098, Πάτυ-θός Λαγόνος Μηγετιδνικα, Ἀθήναι 1991, τ. 46, σ. 472.

247. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπνευματικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν", τ. 3, σ. 140, Νο 2.

248. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπνευματικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν", τ. 3, σ. 155, Νο 31.

249. Χιόνης, "Ἀνέκδοτα δικαιοπνευματικὰ ἐγγράφα τῆς Ἑσῶν. Ἀρχεῖον Σουζάνας Τζιδῆτα", σ. 99-100, Νο 7.

Λυγερή (Θάσος, Σωτήρας): "μέσα εις του γεώργη της ληγηρής τον κήπον" (12-02-1749)²⁵⁰, "και Λυγιρής Κανατᾶ [...] ἐκ τῶν γονέων Λυγιρῆ Κανατᾶ" (Θεολόγος, 13-01-1876)²⁵¹. [Λυγερή < επίθ. λυγερός, -ή, -ό < μεσν. λυγέα "λυγαριά" < αρχ. λύγος].

Μαγδαληνή (Ασπρίδα, Θάσος, Ραχώνι, Σκάλα Καλλιράχης, Σκάλα Μαριών): "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον [...] Μαγδαληνῆς" (08-10-1870)²⁵². [Μαγδαληνή < από την κωμόπολη της Γαλιλαίας Μάγδαλα < σημ. Khirbet Majdal < εβρ. mighdāl "πύργος"].

Μαργιά (): "με τιν Χ" μαργιά του ποτέ Χ" σταβρόπουλου [...] εις τας χίρας τις Χ" μαργιάς [...] τις Χ" μαργιάς" (02-06-1827)²⁵³. [Βλ. Μαρία].

Μαρία (Θάσος, Ποταμιά)²⁵⁴: "ομολογώ εγώ η μαρία σπίζενα [...] εγώ η μαρία έλαβα τα άνωθεν" (29-06-1731)²⁵⁵, "απώ την ανιψηά μω μαρηά τω καρπατάκι" (08-03-1758)²⁵⁶, "έγό ύ γινούτ μαριᾶ τοῦ ποτέ διμοῖτρι κιρανούδι" (30-05-1787)²⁵⁷, "υγό ι μαρία ει γινού του κοσταντί" (14-11-1791)²⁵⁸, "ομολογώ εγώ η Μαρία του Κωστατή γυνή" (02-07-1793)²⁵⁹, "Χαρίζω και εις την Μαρίαν τον λαδόμυλον" (Θεολόγος, 23-05-1801)²⁶⁰, "την θυγατέρα του ποτε γερο Μεταξά από χωρίον Θεολόγου ονόματι Μαρία [...] η γηνη μου μαρηα ηπωσχοιμε" (Θεολόγος, 15-07-1806)²⁶¹. [Μαρία < εβρ. Marjam, πιθανή σημασία "πικρή, ανυπότακτη", ή αιγυπτιακή γλωσσική ρίζα mgh-"δυνατός, εύφορος, γόνιμος"].

Μαρίγια (): "τήν νύφη μου Μαρίγαν" (Μαριές, 08-07-1893)²⁶², "εἰς τήν νύφη μας Μαρίγια" (Μαριές, 24-11-1903)²⁶³. [Βλ. Μαρία].

Μαρούδα (Αγ. Γεώργιος, Σκάλα Καλλιράχης): "Ο υποφαινόμενος κάτοθεν ύπογεγραμμένος Δημήτριος Μαρούδας έπούλισα τον παράσχον ραλίτζας ένα

250. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 88, Νο. 3.

251. Γριτσόπουλος, "Κανονισμός της επιτροπής ορφανών της νήσου Θάσου", σ. 154.

252. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 492.

253. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 107, Νο 27.

254. Τσιάτας, "Το κτίσμα που εστέγασε την ελληνικήν σχολήν Θεολόγου", σ. 143, Καραδρακόντης, "Ο Δημ. Θωμαΐδης και η δράση του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", σ. 218, 220.

255. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 87, Νο 1.

256. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 89, Νο 5.

257. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 141, Νο 8.

258. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 96, Νο 15.

259. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 157, Νο 2.

260. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 167, Νο 8.

261. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 177, Νο 12.

262. Αυγουστίδης, "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903", σ. 136, Νο 7.

263. Αυγουστίδης, "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903", σ. 138, Νο 10.

Μοσχούδα" (Μαριές, 25-04-1921)²⁷⁸. [Μοσχούδα < μόσχος].

Μπαλούρδινα (): "έντός εις Μπαλούρδινας χωράφι" (Παναγία, 04-03-1881)²⁷⁹. [Μπαλούρδινα < Μπαλούρδαινα < *Μπαλούρδας / Μπαλούρδης / Μπαλούρδος (:)].

Ξαθώ (): "όμοῦ μέ τά τέκνα μου Ξαθώ καί τά λοιπά" (Ποταμιά, 15-01-1868)²⁸⁰. [Ξαθώ < Ξανθώ < Ξανθή < Ξανθή, θηλ. του επιθέτου Ξανθός].

Ξάνθω (): "Την σήμερον φανερώνω και ομολογώ εγώ η Ξάνθω"²⁸¹, *θυγατέρα του Νίτζου Σταύρο [...]* Εγώ η Ξάνθω, *θυγατέρα του Νίτζου Σταύρου, βεβαιώνω τα άνωθεν*" (Βίτσα, 09-09-1796)²⁸². [Ξάνθω < Ξάνθος < Ξάνθος "Ξανθός"].

Ξούδα (): "καί έπειραν μερτικόν, ό δημήτρις καί ή ξούδα καί ή ζμαράγδο" (17-02-1830)²⁸³. [Ξούδα < Χρυσούδα < Χρυσή].

Ξουνιχία (): "της χήρας Ξουνιχίας" (Κάστρο, 1868)²⁸⁴, "η Ξουνιχία Παπαοικονόμου" (Κάστρο, 1880)²⁸⁵. [Ξουνιχία < βλ. Ξουχιά].

Ξουχιά (): "διλούτε ότη ύποφενόμενη Αδελφή Μανολίος και ξουχιά Σωτηρίον Σύμερον αὐτῶθελίτω μας με κινήν γνώμιν έπολίσαμεν έν μέρος [...] μανόλις σουτιρίον και αδελφί ξουχιά υποφενόμεθα" (Ποταμιά, 11-03-1884)²⁸⁶. [Ξουχιά < Ξουθιά < Ξωθιά < Ξωθιά < Ξωτ'χιά < Ξωτ'κιά < Ξωτικιά "νεράιδα", θηλ. του επιθ. Ξωτικός].

Ουρανία ()²⁸⁷: "φανερόνο ηγό ει ορανία γινί του ποτέ μαθιοῦ" (22-10-1799)²⁸⁸, "Και εις τήν θυγατέρα μου οὔρανία άφίνω ένα καθεριδίη"²⁸⁹ (24-10-1871)²⁹⁰, "ή ύποφαινομένη οὔρανία γυνή Γεωργίου χατζούδη δηλοποιῶ [...] Καγώ η οὔρανία γυνή Γεωργίου χατζούδη βεβαιῶ" (Θεολόγος, 15-02-1876)²⁹¹, "Ουρανία" (χ.χ.)²⁹².

278. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 188-189, Νο 58.

279. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 379, Νο 46.

280. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 377, Νο 42.

281. Το γυναικείο αυτό όνομα αναφέρεται στη Βίτσα και όχι στη Θάσο, όπου είχε εγκατασταθεί ο γενάρχης της θασίτικης οικογένειας από τη Βίτσα του Ζαγορίου της Ηπείρου (*Βαρδαβούλιας*, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 85-111).

282. *Βαρδαβούλιας*, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αρχείο της (θεολογίτικης) οικογένειας Θεμελή", σ. 101, Νο 1.

283. Χιόνης Κ., "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 167, Νο 4.

284. Χιόνης, "Ένας κώδικας από το Κάστρο των ετών 1864-1923", σ. 726.

285. Χιόνης, "Ένας κώδικας από το Κάστρο των ετών 1864-1923", σ. 729-730.

286. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 151, Νο 22.

287. *Καθαδρακόντης*, "Ο Δημ. Θωμάδης και η δράση του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", σ. 219, 221, 222.

288. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 99, Νο 20.

289. Για το καθαρίδ' / καθιρίδ' / καθεριδί "μικρό λιόδεντρο καθαρισμένο γύρω γύρω από θάμινους" / καθεριδά "μεγάλης ηλικίας ελαιόδεντρο" βλ. *Βαρδαβούλιας*, "Το γλωσσικό ιδίωμα του Θεολόγου. Ένα σύντομο γλωσσάρι", σ. 77-48, *Τομπαΐδης*, Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου, σ. 54.

290. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 155, Νο 30.

291. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου. Αρχεῖον Σουζάνας Τζιάτα", σ. 102, Νο 11.

292. Χιόνης Κ., "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 165, Νο 62.

[Ουδανία < ουδάνιος, -ία, -ιο < ουδανός].

Παύωνα (Θάσος, Καλύβια Αιμενάδια, Αιμενάδια, Σκάα Καλιδάχη): "φανε-
 1834)²⁹³, "ἡ θυματέδα μου Παύωνα ἤτονον υπαυδεδευμένη [...] ἡ Παύωνα δὲν ἔχει
 1872)²⁹⁴, "Κοιμητέα Παύωνα" (1996-1997)²⁹⁵.
 [[Παύωνα < παύωνα < παύωνι < παώνιον < υποκορ. του πάων < λατιν. pavo, -onis
 "παύωνι"].

Παλαολογία (: "ἡ οὖν τοῦ Γεωργίου καὶ Παλαολογίας" (Παλαιά, 01-08-
 1854)²⁹⁶. [[Παλαολογία < Παλαολόγος "συλλέκτης" < παλαός + λέγω "συλλέγω"].
Παλιολογία(: "εἰς Παλιολογίας χωράφι" (05-02-1910)²⁹⁷. [Βλ. Παλαολογία].
Παυλιώτα (Σκάα Καλιδάχη): "ἡ χδοστιανὴ Παυλιώτα" (Θεολόγος, 00-06-
 1818)²⁹⁸, "Παυλιώτα Γεωργίου ὑπογυφολογία" (Θεολόγος, 20-07-1898)²⁹⁹. [Παυλιώ-
 τα < Παυλιώτης < Παυλία].

Παυλιώτα (: "Καὶ το μεν θηλικὸν εἶναι ἀνέψι ἐπ' αὐταδέλφης του Χατζή Γε-
 ωργίου Μεταξά, Παυλιώτα νομιστομένη [...] ἡ γηβία Παυλιώτα [...] Πα-
 ναλιώτα να παλιν εἶναι μετρίον [...] τῆς Παυλιώτας ψυχολογίας μου [...] οἱ
 κληρονόμοι τῆς Παυλιώτας ψυχολογίας μου [...] να μὴν ἀνκατέλγεται ἡ Παυ-
 λιώτα [...] οἱ κληρονόμοι τῆς Παυλιώτας [...] καὶ εἶναι ἡ Παυλιώτα [...] οἱ
 κληρονόμοι τῆς Παυλιώτας [...] ἐπὶ εἶναι μετρίον ἡ Παυλιώτα [...] τῆς Πα-
 ναλιώτας οἱ κληρονόμοι [...] οἱ κληρονόμοι τῆς Παυλιώτας [...] οἱ κληρονό-
 μοι τῆς Παυλιώτας" (20-01-1851)³⁰¹, "τὴν νομιστομένην Παυλιώτα [...] ἡ τοῦ-
 τῆς, 00-01-1871)³⁰². [Βλ. Παυλιώτα].

293. Βαθροῖνης, "Πατατηρηθεὶς με βίαν ἀνέκδοτα δικαιιοτγακτικά ἐγγράφα τῆς Ἰθάου (1834-
 1918)", σ. 142, No 1.
 294. Βαθροῖνης, "Πατατηρηθεὶς με βίαν ἀνέκδοτα δικαιιοτγακτικά ἐγγράφα τῆς Ἰθάου (1834-
 1918)", σ. 145, No 8.
 295. Τριδάχης, "Ο γάμος ἀλλοτε σὴν Ἰθάου", σ. 683.
 296. Αἰεξανδρος, Μητροπολίτης Μαντινείας καὶ Κυνουρίας, "Αναζητητοὶς παρονοίας τῆς Ἐκκλη-
 σίας Μαντινείας σὴν Ἰθάου", σ. 69, No 1.
 297. Χιδῆς, "Το ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Βαγγέλη Σταματοῦλη", σ. 186, No 55.
 298. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιιοτγακτικά ἐγγράφα τῶν Χιδῶν τῆς Τουρκοκρατίας", σ. 160,
 No 5.
 299. Χιδῆς, "Ἡ ἀπονομή τῆς δικαιιοσύνης σὴν Ἰθάου κατὰ τὴν Τουρκοκρατία", σ. 207, No 28.
 300. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιιοτγακτικά ἐγγράφα τῶν Χιδῶν τῆς Τουρκοκρατίας", σ. 163,
 164, No 7.
 301. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιιοτγακτικά ἐγγράφα τῶν Χιδῶν τῆς Τουρκοκρατίας", σ. 173-
 176, No 11.
 302. Ποινιέτης, "Ανέκδοτα δικαιιοτγακτικά ἐγγράφα ἀπὸ το Σωτήρος τῆς Ἰθάου", σ. 441-442, No 9.

Παναγιωτούδα (): "της αης γυναικός του Παναγιωτούδας" (Θεολόγος, 01-10-1812)³⁰³, "και την Παναγιωτούδαν [...] και την Παναγιωτούδα" (00-02-1818)³⁰⁴, "και Παναγιωτούδαν, ότι δια να κληρονομούν εξ ίσου [...] και το άλλο δια την Παναγιωτούδα" (20-01-1851)³⁰⁵. [Βλ. Παναγιώτα].

Παπαγιώργινα (): "εις τις παπαγιώργινας του σπίτι προστά" (24-10-1795)³⁰⁶. [Παπαγιώργινα < Παπαγιώργαινα < παπα- Γιώργης < Γεώργιος < γεωργός].

Παρασκενή (Θάσος, Θεολόγος, Καλλιράχη, Καλύβια Λιμενάρια, Κοίνυρα, Παναγία, Ποταμιά, Σκάλα Σωτήρα, Χρυσή Αμμουδιά): "εις τις παρασκεβίς του χονράφι" (06-12-1859)³⁰⁷, "συνορεύεται με Μανόλην Παρασκευῆς" (09-16/10/1860)³⁰⁸, "Παρασκενή Μουρτζαβάνη" (Κάστρο, 29-12-1904)³⁰⁹. [Παρασκενή < Παρασκευή < παρασκευή "προετοιμασία"].

Παρασχούδινα (): "μέ τό χωράφη τῆς Παρασχούδινας" (Θεολόγος, 12-04-1885)³¹⁰. [Παρασχούδινα < Παράσχος < "Παράσχου Κύριε"].

Πλούμω (): "πλούμιο χήρα" (χ. χ.)³¹¹. [Πλούμω < Πλουμιστή < πλουμιστός, -ή, -ό "στολισμένος" < μεσαιων. πλουμίζω < μεσαιων. πλουμίον < λατιν. pluma "χνούδι, πούπουλο"].

Ποκαλίνα (): "ομολογία του διμήτρη πλαδούλη και ποκαλίνας" (08-01-1751)³¹². [Βλ. Απουκαλίνα].

Ποκαυλίνα (): "ομολογία της ποκαυλίνας" (08-01-1751)³¹³. [Βλ. Απουκαλίνα].

Ραλίτζα (): "νά δίδονε τήν Ραλλίτζα τήν θυγατέρα του [...] ἔχει νά παίρνει ἡ Ραλλίτζα κι αὐτήν τό μερτικό της" (12-02-1826)³¹⁴, "κε του δηνο του παράσκο ραλήτζας" (15-04-1844)³¹⁵, "οτι επουλησαμεν το παράσκο ραλήτζας" (19-12-1845)³¹⁶, "ἐπούλισα τον παρασχου ραλυτζάς" (16-03-1852)³¹⁷, "επουλιστα τον παρασχου ράλιτζας" (04-

303. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 156, Νο 1.

304. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 171-173, Νο 10.

305. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 174, Νο 11.

306. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 97, Νο 18.

307. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 150, Νο 22.

308. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 356, Νο 9.

309. Αιγυνοστίδης, "Η εγκατάσταση και λειτουργία της εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμενάρια", σ. 50, Νο 10.

310. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 162, Νο 45.

311. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 102, Νο 24.

312. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 138-139, Νο 2.

313. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 139, Νο 3.

314. Χιόνης, "Ανέκδοτα Θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 108, Νο 6.

315. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 144, Νο 12.

316. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 145, Νο 13.

317. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 146, Νο 15.

11-1852)³¹⁸, "παράδοχον γαλήνιζας" (13-05-1855)³¹⁹, "μέσα ης του γινώγι τις γαλήνιζας το χορόφι [...]" ερωπαια τον παράδοχον τις γαλήνιζας" (01-03-1855)³²⁰, "ήχον έγω ό παδάχος γαλήνιζας έν όστρίον" (Θεολόγος, 08-10-1856)³²¹, "Ο υποφαινώμενος κά- τοθεν ύπογυγναιμένος Δημήτριος Μαροπόδας έρωπαια τον παράδοχον γαλήνιζας ένα καθελίδιον"³²² (Θεολόγος, 15-01-1861)³²³, "τα διό μενάλα κοδόνιζα ή γαλήνιζα και ή μαροπόδα" (15-02-1864)³²⁴, "Είς την θυματέδα μου γαλήνιζα άφνω ένα έλαυόδεν- όδον" (24-10-1871)³²⁵. [Ραλήνιζα < Ράλλαης + καρτάληνη-ιτζα < Ραουλ < Raoul < γεδ- μαν. Radwulf < rad "συμβούλιον, συμβούλιον" + wulf "λύκος"³²⁶].

Ράβινα (): "της χήρας Ράβινας" (Κάτοργο, 1868)³²⁷, "Οι ύποφαινώμενοι Ράβινά γυνή τον μακαρότον Δημήτριον Ιωάννον [...]" έγω ή άνον ιενητενοι γάξηνα όμοιό με τα τέχνα μου ελπωροχομέθα" (Ποταμιά, 15-01-1868)³²⁸, "εις μνημόσνον αίωνων [...]" Ράβινας" (08-10-1870)³²⁹. [Ράβινα < Ράβινας < Ράβης < rakici "αυτός που πα- ρακευεύζει ή πωλεί γακή" < rak "γακή" + καρτάληνη-σι].

Ρήγινα (): "η υποφαινωμένη Ζημαρόγιδον, γυνή Ιάδων Ρήγινας [...]" Ζημαρόγιδω Ιάδων έλγειν ύπόχομε τα Άνωθεν τα άκταλοποτω" (Κάτοργο, 30-10-1870)³³⁰. [Ρή- γινα < Ρήγαινα < Ρήγας < ρήγας < μετayne. ρή, ρηγός < λατιν. rex, regis "βασιλεύς" < regere "εθύνω, ορίζω"].

Σαββάτον (): "εις μνημόσνον αίωνων [...]" Σαββάτους" (08-10-1870)³³¹. [Σαββά- τον < Σαββάτω < Σαββάτο / Σάββατο < εβρ. šabbat "ανάπαυσις"].

Σαλονικιά (Σκιάα Καλλιδάχης): "ή γρηά Σαλονικιά γυνή τον ποτέ Πανα- γιώτου Άγοσάτου άπό τό αυτό χωρίον Καληγάχη [...]" όνόματι Σαλονικιά [...]" ή Σαλονικιά [...]" Σαλονικιά [...]" ή Σαλονικιά [...]" της άνωθεν Σα-

318. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 147, Νο 17.
319. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 147, Νο 18.
320. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 148, Νο 19.
321. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 149, Νο 21.
322. Για το καθάγιδ' / καθήγιδ' "μικρό λιόδεντρο καθάγιγιένο γνύω γνύω από θάμνος" / καθήγιδ' "μεγάλης ηλικίας έλαυόδεντρο" βλ. Βαρθολομιάς, "Το γλωσσικό ιδίωμα του Θεολόγου. Ένα όντομο γλωσσάγι", α. 77-48, Τολιττάδης, Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου, α. 54.
323. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 150, Νο 23.
324. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 151, Νο 25.
325. Χιδών, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 155, Νο 30.
495. Tanet-Horde, Dictionnaire des prénoms, α. 371, Μπουτρινγας, Τα νεοελληνικά κβία όνόματα, ο. 107.
326. Χιδών, "Ένας κβίκας από το Κάτοργο των ετών 1864-1923", α. 726.
327. Γουισάπουλος, "Το Άγέλιον Μαγιάς Στοιματίον Ανοκαγίδον Ποταμιάς", α. 377, Νο 42.
328. Μιχαλάπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφύγγιαις μωναστηριακές αρτοβείσεις", α. 492.
329. Χιδών, "Το άγέλιον της οικουμένης Βαγγέλη Στοιματίου", α. 167, Νο 19.
330. Μιχαλάπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφύγγιαις μωναστηριακές αρτοβείσεις", α. 492.
331. Βαρθολομύης, "Πατριαρχιαίς με βίαιον ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)", α. 146-147, Νο 11.

λονηκιᾶς [...] Ἐγὼ ἡ Σαλωνηκιὰ τῆς Φλούρους ὑπόσχομε τα ἄνωθεν" (Καλλιρᾶ-
χη, 23-04-1887)³³², "τ'ς Σαλονικιάς του Κάγκιλου"³³³. [Σαλονικιά < Θεσσαλονικιά <
Θεσσαλονίκη < Θεσσαλονίκη, πόλη της Μακεδονίας < Θεσσαλονίκη, ετεροθαλής
αδελφή του Μεγάλου Αλεξάνδρου, < Θεσσαλῶν νίκη].

Σκαρλατίνα (): "+Διὰ τοῦ παρ-(ν)τος φανερώνομυ ἡμεῖς ὑποκάτωθεν γε-
γραμμένοι ἐγὼ ἡ Σκαρλατίνα καὶ ἐγὼ οὐ Σταμάτης τοῦ Σουτήρη" (12-02-1826)³³⁴.
[Σκαρλατίνα < Σκαρλάτος < μεσν. σκαρλάτος < ιταλ. λέξη scarlatto "κόκκινος, κα-
τακόκκινος", πρβλ. και (febris) scarlattina "οστρακιά, κοκκινίτσα" < περσικοαραβ.
saqirfāt "ένδυμα βαμμένο κόκκινο (με κόκκο, κρεμεζί)" < βυζ. *sigilatos < sigilatus
"έκτυπος, πεποικιλμένος, σταμπωτός" < λατ. textum sigilatum "ύφασμα έκτυπον,
σταμπωτό, ποικίλο"³³⁵].

Σμαράγδα (): "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον [...] Σμαράγδας, Σμαράγδας" (08-10-
1870)³³⁷, "νά γράψωμεν τά ἐξῆς ὀνόματα Σμαράγδας διὰ μνημόσυνον παντοτει-
νόν" (31-03-1911)³³⁸. [Σμαράγδα < Σμάραγδος < αρχ. σμάραγδος "διαφανής πολύτι-
μος λίθος με βαθύ πράσινο χρώμα"].

Σμαράγδου (): "καὶ ἡ θυγατέρα μου ἡ Σμαράγδου" (03-05-1778)³³⁹, "η υποφαινο-
μένη Σμαράγδου, γυνή Γιάννη Ρήγινας" (Κάστρο, 30-10-1870)³⁴⁰, "πρὸς τὴν Μητέρα
μου Σμαράγδου [...] Σμαραγδου συζιγος εὐστρατίου Σκαντζούλη ὑπόσχομαι" (Θεο-
λόγος, 27-09-1911)³⁴¹. [Βλ. Σμαράγδα]

Σμαράγδω (): "καὶ ἐπείρασαν μερτικόν, ὁ δημήτρις καὶ ἡ ξοῦδα καὶ :η ζμαράγδω"
(17-02-1830)³⁴². "Σμᾶράγδω Γιάνη ρῖγινα ὑπόσχομε τα Ἄνωθεν και δάκτυλοποιῶ"
(Κάστρο, 30-10-1870)³⁴³, "Τῇ μέν νυμφευθείση μεγάλῃ θυγατρὶ του Σμαράγδω
ἔδωσε τὴν ἀνήκουσαν αὐτῇ προῖκα" (Κάστρον, 22-08-1875)³⁴⁴. [Βλ. Σμαράγδα].

332. Βαρθαβούλιας, "Τοπωνύμια της περιοχής Θεολόγου Θάσου", σ. 542.

333. Χιόνης, "Ανέκδοτα Θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 108, Νο 6.

334. Cortelazzo - Zolli, Dizionario etimologico della lingua italiana, Bologna 1999, τ. 5, σ. 1145, Στα-
ματάκου Ιωάν., Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, τ. 3, σ. 2531.

335. Τσιτάς, "Το κτίσμα που εστέγασε την ελληνικήν σχολήν Θεολόγου", σ. 143, Καραδρακόντης,
"Ο Δημ. Θωμαΐδης και η δράση του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", σ. 220, 221.

336. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 492.

337. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 493.

338. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 105, Νο 2.

339. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 167, Νο 19.

340. Χιόνης, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περιθάλψη των ορφανών της Θάσου κατά
τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεσμός των ορφανοεπιτρόπων", σ. 498, Νο 13.

341. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 167, Νο 4.

342. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 167, Νο 19.

343. Αλέξανδρος, Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας, "Αναζήτησις παρουσίας της Εκκλη-
σίας Μακρονείας στην Θάσο", σ. 70, Νο 4.

344. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 376, Νο 40.

Σουλάτνα (Θάσος, Αμυεντάδα, Πόρος, Ποτός, Ραχών): "τά ὅσα θέ νά δόσω τήν νύμφη μου Σουλάτνα διά τό κόπον τῆς ὁποῦ μέ κοίταξε" (10-11-1867)³⁴⁵, "τῶν κλοι-
δονήμων Ἀνάσους καί Σουλάτνης [...] ἀπεφασάθη, ὅπως ἡ Σουλάτνα ἁββεῖ"
(24-06-1882)³⁴⁶. [Σουλάτνα < σουλάτνος < μεσαιων. σουλάτνος < αἰθιοπ. σουλιάν
"κνιδίαχος, κνιδιάνος, ἄρχοντας" < sulia "ἔξουσία", βλ. καί valide sulian "βασιλο-
μήτωρ" / valide "μήτερά".]

Σουδάνα (Καβάβια, Αμυεντάδα, Παναγία, Σκάλα Ποταμιάς)³⁴⁷: "δημήτριε σουδά-
να μᾶδρηγας" (11-02-1763)³⁴⁸, "τοῖ μακαρίτου Γεωργίου τᾶ παιδία [...] Θωμάη, Σου-
δάνα" (28-03-1769)³⁴⁹, "καί ἡ γυνί μου σουδάνα [...] σουδάνα του ποτε πα-
1845)³⁵⁰, "Οἱ ἐποφαινόμενοι Σουδάνα παπα-Παναγιώτη [...] σουδάνα του ποτε πα-
Κυδανώδη σίνωγον" (Θεολόγος, 01-08-1865)³⁵², "Ο Διμήτριος Σουδάνας λέγει"
(Καυκάσιον Παράξ Μάχαδας, 27-01-1875)³⁵³, "Δηλόν ὅτι ἡμωία οἰκία ἀνεῖκει τῇ
Σουδάνη" (24-06-1882), "ἡ ἡποφενομένης ἀνταδέλφης ἀγίτη καί σουδάνα τέ-
κνα τοῦ ἀποβόσαντος Παθασκέβᾶ Σκοπιότη [...] Ἀγνήτη Σουδάνα (τέκνα Πα-
θασκέβᾶ ἡποφαινόμεθα" (Παναγία, 02-02-1896)³⁵⁵, "ωμολογῶ ἐγώ ἡ σουδάνα
του γιοφγλακκᾶ" (Χ. Χ.)³⁵⁶, "σοδάνα βασίλῆς" (Χ. Χ.)³⁵⁷. [Σουδάνα < εἴθε, Shoshana
"κρίνος / τιαντάφυλλο".]

Σουτήγα (: "ἡ υποφαινομένη Σουτήγα Μάγκου Ευγενί" (Κάστρο, 26-09-
1876)³⁵⁸. [Βλ. Σωτηρία].
Σουτήγον (: "σουτήγον αν(α)γνωστον υποσχόμε" (Παναγία, 22-08-1875)³⁵⁹, "H

345. Χιδνῆς, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περιβάληση των ορφανών της Θάσου κατά
τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεολόγος των ορφανοτροφείων", α. 497, Νο 12.
353. Χιδνῆς, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περιβάληση των ορφανών της Θάσου κατά
87, Νο 10.
352. Νάκος, "Μια μικρή κοινωνική - δικαστικής δικαιοδοσίας στο εθιμικό δικαιο της Θάσου", α.
α. 106, Νο 7.
351. Βαρθολομαίος, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αγγέλι της (θεολογικής) οικογένειας Εφιελή",
350. Γκετοπουλός, "Το Αγγέλιον Μαρίας Στοιματίου Λασκαρίου Ποταμιάς", α. 354, Νο 5.
349. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 145, Νο 13.
348. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα θιασικά έγγραφα των ετών 1769-1909", α. 104, Νο 1.
347. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", α. 92, Νο 9.
346. Καθαδρακόντης, "Ο Δμρ. Θωμάδης και η δόλη του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", α. 219,
220, 221, 222.
347. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", α. 92, Νο 9.
348. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα θιασικά έγγραφα των ετών 1769-1909", α. 104, Νο 1.
349. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, α. 145, Νο 13.
350. Γκετοπουλός, "Το Αγγέλιον Μαρίας Στοιματίου Λασκαρίου Ποταμιάς", α. 354, Νο 5.
351. Βαρθολομαίος, "Το γενεαλογικό δένδρο και το αγγέλι της (θεολογικής) οικογένειας Εφιελή",
α. 106, Νο 7.
352. Νάκος, "Μια μικρή κοινωνικής - δικαστικής δικαιοδοσίας στο εθιμικό δικαιο της Θάσου", α.
87, Νο 10.
353. Χιδνῆς, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περιβάληση των ορφανών της Θάσου κατά
τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεολόγος των ορφανοτροφείων", α. 497, Νο 12.
354. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, α. 154, Νο 29.
355. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", α. 99, Νο 22.
356. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", α. 102, Νο 24.
357. Χιδνῆς, "Το αγγέλι της οικογένειας Βαγγέλη Στοιματσή", α. 172, Νο 28.
358. Χιδνῆς, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, α. 123, Νο 7.
359. Χιδνῆς, "Το αγγέλι της οικογένειας Βαγγέλη Στοιματσή", α. 172, Νο 28.

ὑποφαινομένοι Σουτήρου Μάρκου Εὐγενή ὑπόσχομαι τ' ἄνωθεν ἀγράματος δέ δακτυλοτυπῶ" (Κάστρο, 26-09-1876)³⁶⁰. [Βλ. Σωτηρία].

Σοφιανίνα (): "ομολογῶ ἐγὼ ἡ δούκηνα της ποτέ σωφιανήνας" (12-02-1749)³⁶¹. [Σοφιανίνα < Σοφιανός < Σοφιανή < Σοφία < σοφία].

Σοφούδα (): "Να ἔχη να παίρηνη και ἡ Σοφούδα ἐγγόνι μου, γρόσια εκατόν" (Θεολόγος, 23-05-1801)³⁶², "οἱ ὑποφαινόμενοι Θεομαγῇ Σοφούδας γυνή Ἰ. Πέτρον [...] ἐπωλήσαμεν οἰκειοθελῶς και ἀπαρβασισῶς" (Ποταμιά, 16-01-1884)³⁶³. [Βλ. Σοφία].

Σταμάτα (): "Ὁ Δημήτριος Σταμάτας λέγει" (Καζαβίτιον Παπάς Μαχαλάς, 27-01-1875)³⁶⁴. [Σταμάτα < Σταμάτης < σταματώ].

Σταματοῦ (): "εἰς τὸν τόπον τῆς Σταματοῦς" (13-07-1848)³⁶⁵, "ὁμοίως τὴν δίνου καὶ τό χωράφι εἰς θέσιν Σταματοῦς" (10-11-1867)³⁶⁶. [Βλ. Σταμάτα].

Στερ(γ)ιανή (Καλλιράχη): "Στεριανῆς [...] Τῇ Στεριανῇ θυγατρὶ του τὴν προῖκαν της" (13-07-1848)³⁶⁷, "Στεριανήν" (13-07-1848)³⁶⁸. [Στερ(γ)ιανή < Στερ(γ)ιανός < Στέρ(γ)ιος < στεριώνω, ἢ στεριανός < στεριά].

Στηριανή (): "Ἰδού σημειῶνω καὶ τῆς θυγατέρας μου Στηριανῆς" (Ποταμιά, 10-11-1867)³⁶⁹. [Βλ. Στερ(γ)ιανή].

Στρατήγινα (): "ζράτιγινα βαή εἰπόσχομε" (16-10-1860)³⁷⁰, "στρατιγινα ξανθοῦ γγράφου καὶ μαρτιρό" (Ποταμιά, 12-07-1865)³⁷¹, "Γεώρ. Στρατήγινας" (Θεολόγος, 08-12-1900)³⁷². [Στρατήγινα < Στρατήγης < στρατηγός < στρτός + ἄγω "οδηγῶ"].

Στρατίνα (): "Στρατίνα Παναγιώτου η γνησία μήτηρ" (Σωτήρος, 24-06-1854)³⁷³. [Στρατίνα < Στρατής < Ευστράτιος].

Σωσάνα (Αστροίδα): "δημήτρη σωσάνα μάρτης" (10-03-1758)³⁷⁴, "ἐγὼ ο παναγιό-

360. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 88, Νο 3.

361. Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", σ. 167, Νο 8.

362. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 129, Νο 12.

363. Νάκος, "Μια μορφή κοινοτικής - δικαστικής δικαιοδοσίας στο εθιμικό δίκαιο της Θάσου", σ. 87, Νο 10.

364. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 353, Νο 2.

365. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 376, Νο 40.

366. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 351, Νο 1.

367. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 353, Νο 2.

368. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 375, Νο 40.

369. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 357, Νο 10.

370. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 368, Νο 28.

371. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου. Αρχεῖον Σουζάνας Τζιτάτα", σ. 121, Νο 42.

372. Ρουδομέτοφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 437, Νο 3.

373. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 90, Νο 6.

374. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 107, Νο 28.

τις ψίκους οποιῶν τις γυναικα μου σωάνα [...] εἶναι ο πατριάρχης ψίκους οποιῶν τις γυναικα μου σωάνα προσχόμεναι εἰς τὰνθεὸν τὴν ἐξουσίαν γὰρ ψίκους βα-
νοῦμε τις μονοδικτῆρες μᾶς" (10-12-1846)³⁷⁵, "σοάνα βασιλῆς" (Χ. Χ.)³⁷⁶. [Βλ. Σου-
δάνα].

Σωάνη (Θάος, Παναγία): "κατὰ τῆς εἰς ἀβέλαφοι ἀνεψίας αὐτοῦ Σωάνης [...] τῆς Σωάνης [...] ἡ δὲ Σωάνη οὐδὲν ἔχει δικαίωμα" (Παναγία, 15-02-1892)³⁷⁷. [Βλ. Σοῦδάνα].

Σωτηρία ()³⁷⁸: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρία Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁷⁹. [Σωτηρία < Σωτήριος < αγχ. σωτήριος, ἡ σωτήρια].

Σωτηρία ()³⁸⁰: "ὁμολογὸ εἶναι ἡ παπαδία ἡ παπασοτήρηνα" (24-03-1784)³⁸⁰. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁸¹: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁸². [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁸³: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁸⁴. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁸⁵: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁸⁶. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁸⁷: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁸⁸. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁸⁹: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁹⁰. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁹¹: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁹². [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁹³: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁹⁴. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁹⁵: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁹⁶. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτηρίου ()³⁹⁷: "τῆς δὲ ἐτέρας ἡμετέρας κληρονόμος θὰ εἶναι ἡ Σωτηρίου Λασκα-
ρίνας" (Καλλιμάχη, 18-10-1903)³⁹⁸. [Βλ. Σωτηρία].

Σωτήρω [...] εις την κατοχήν της μητρός Σωτήρος" (Παναγία, 15-02-1892)³⁸⁹. [Βλ. Σωτηρία].

Τάρσου (): "Δηλοποιώ εγώ η Τάρσου [...] Τάρσου Γινῆ θεοδόρου Χ" Δ. Καρλέση Μὴν ἱξεύροντας βάζου τό δάκτιλόν μου" (Κάστρο, 07-04-1853)³⁹⁰, "της Τάρσους Παπά" (Κάστρο, 1868)³⁹¹, "η υποφαινομένη Τάρσου Αυγουστή [...] Τάρσου Αυγουστή βεβαιώ τάνωθεν" (Κάστρο, 03-03-1906)³⁹². [Βλ. Τάρσω].

Τάρσω (): "Τά δύο δέ ἀρσενικά τέκνα του ὑποχρεοῦνται περιπλέον ἵνα ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ πατρός των περιθάλπωσιν ἐντελῶς καί τήν μητέρα των Τάρσων" (Κάστρον, 22-08-1875)³⁹³. [Τάρσω / Τάρσου < αβεβ. ετύμου. Πιθανώς < Τερέζα < Θηρεσία < Θήρα³⁹⁴].

Τζακόνα (): "κι η γυναίκα μου η Τζακόνα [...] μι τιν γινέκα μου την Τζακονα" (07-03-1817)³⁹⁵, "η μήτηρ του Τζακόνα επώλησεν [...] μετά τον θάνατον της μητρός αυτού Τζακόνας" (Κάστρο, 11-08-1895)³⁹⁶, "Διαμαρτύρομαι ἐναντίον τοῦ Παναγιώτη Σωτηρίου Τζακώνη" (Μαριές, 08-04-1903)³⁹⁷. [Τζακόνα [< πιθανώς Τζάκονες < αραβ. šihna, šéhne, πληθ. šihan, šihana "δύναμη ανδρών για την προστασία, έλεγχο ή ισχυρή κατοχή επαρχίας ή πόλης", "φρουρά, επαρκής δύναμη που ρίπτεται σε μια ισχυρή τοποθεσία ή απόσπασμα από ιππείς που καταλαμβάνει μια χώρα, μια πόλη". Το αραβικό ših šéh πέρασε στη μεσαιωνική ελληνική ως: τζε-κ, τζα-κ. Επίσης, ομόηχες περίπου λέξεις είναι: 1. τζακόν', το (Πόντ.) "οροφή, ταβάνι" < αρμενικό ceghun "οροφή, ταβάνι". 2. τσακώνα, η "μάλλινος χειριδωτός ή και αχειριδωτος επενδυτής των αγροτών και ποιμένων, γιουρτί, σεγκούνα, σιγκούνι" < αλβανικό ιδιωματικό zhgun, džgone, džgone "μάλλινο τραχύ ύφασμα". 3. τσακόνι, το "μικρός σάκκος που μπορεί να χωρέσει την τροφή ενός ατόμου για μια μέρα" < τουρκικό ιδιωματικό cegen, çağıc, cevden "σάκκος"]³⁹⁸]. Σύμφωνα με προφορική μαρτυρία,

389. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 159-160, No 9.

390. Χιόνης, "Ενας κώδικας από το Κάστρο των ετών 1864-1923", σ. 726.

391. Αυγουστίδης, "Η εγκατάσταση και λειτουργία της εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμέναρια", σ. 55, No 17.

392. Αλέξανδρος, Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας, "Αναζητήσεις παρουσίας της Εκκλησίας Μαρωνείας στην Θάσο", σ. 71, No 4.

393. Tanet – Hordé, Dictionnaire des prénoms, σ. 427-428, βλ. και Μπούτουρας, Τα νεοελληνικά κύρια ονόματα, σ. 56-57, όπου παράγει το όνομα από το Τάσιον με ανάπτυξη ρ < μορφή του Αναστασία.

394. Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", σ. 155, No 1.

395. Χιόνη Γεωργία Κ., "Οι μεταβιβάσεις ακινήτων στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 206, Νάκος, "Το δικαίωμα της χωριστής ιδιοκτησίας επί δένδρων (δενδροκτησία) στη Θάσο επί Τουρκοκρατίας. Ιστορικο-δικαιϊκή τεκμηρίωση", σ. 372-373.

396. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1769-1909", σ. 131, No 33.

397. Καραποτόσογλου, "Ετυμολογικές και σημασιολογικές παρατηρήσεις σε λέξεις που αρχίζουν με ζ-, τζ- στη μεσαιωνική ελληνική", σ. 152-159.

398. Πληροφορία του φιλόλογου Νικ. Καραγιαννακίδη (Θάσος, 07-09-2003).

στη Θάσο το όνομα Τζακόνα / Τζακονοβόδα έχει σχέση με το όνομα Ξακουστή.¹⁹⁹

Τρυγώνα (:): "τό χωράφιον, από δε τό άλλο της Τρυγώνας και τό πουλά δια γόδ-
σια τζιακόσια πενήντα" (08-04-1873) , "και τόν Κωνσταντή Τριγώνας" (Θεολόγος,
29-01-1874)⁴⁰¹. [Τρυγώνα < τρυγών < αγγλ. τρυγών, -όνος].

Υψιράνη (ο): "και τὰ τέκνα [...] Υψιράνη [...] Υψιράνη Γ. θωμαΐδου" (Παναγία,
05-06-1893)⁴⁰³, [Υψιράνη < αγγλ. επιθ. ύψιρ/υλός, -ός, -ον "αυτός που έχει υψηλές πύ-
λες", ή Υψηλή Πύλη "1. Το ανάκτορο του σουλτάνου, 2. Η Κηβέδνηση της Οθωμια-
νικής Αυτοκρατορίας"].

Φασάδινα (ο): "εις τό χωράφι της φασάδινας" (Άνω Θεολόγος, 24-01-1889)⁴⁰⁴.
[Φασάδινα < Φασοβλήτης (:)].

Φλοβόου (ο): "φανερδονομα και δημολογονμα εγώ η Άνωβόδα τοῦ γέγο διαμα-
τάδη ότι πως έδωσα τό άμπέλη και της ηλάς τ' φλοβόου και την καλήν [...] έδω-
σα τό παρόν μου εις χεΐδας τὰ κοδίτσια" (1843)⁴⁰⁵, "ιοῦ ανέφεδεν ότι είχε θυγατέ-
ρα δονμάτι Φλοβόου [...] και ότι βράνδεδενσε και τη Φλοβόου [...] άπέθανε και η
Φλοβόου [...] Εγώ η Σαλωνική της Φλοβόους βράχομα τα άνωθεν" (Καλλιγιά-
χη, 23-04-1887)⁴⁰⁶, "σέγι φλοβόου" (χ. χ.)⁴⁰⁷. [Βλ. Φλωρίδα].

Φλοβώ (ο): "μής της φλοβώς τα πηδη" (27-04-1762)⁴⁰⁸. [Βλ. Φλωρίδα].
Φλωρίδα (ο): "δηλον γινεται ότι εγώ η υποφαινωμένη Φλωρίδα [...] εγώ η βρο-
φαινωμένη Φλωρίδα βεβαιω τὰ άνωθεν" (Κάστρο, 08-02-1876)⁴⁰⁹, "Β. Φλωρίδα"
(Κάστρο, 02-01-1915)⁴¹⁰. [Φλωρίδα < υποκορ. του Φλώδα < λατιν. Flora (λατινική
θεά) / Φλώδης < Φλωρίος < λατιν. Florus, -a, -um "άνθινος, από άνθη" < λατιν. flos,
floris "άνθος"].

Φραγγουπόλια (Πρίνος): [Φραγγουπόλια < Φραγκόπουλος < Φράγκος < μεσαι-
ων. Franco < λατιν. Francus "ελευθέρος άνθρωπος" / franc "ελευθέρος", ή
αγγλ. γερμαν. Frank < πιθάνως αγγλ. γερμαν. franca "γενναίος", αγγλ. σκανδιν. frakka

399. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 173, Νο 16.
400. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 2, σ. 174, Νο 17.
401. Καταδελφότης, "Ο Δημ. Θωμαΐδης και η δόξα του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", σ. 219,
220, 222.

402. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 131-132, Νο 16.
403. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 156, Νο 48.
404. Βαγβόνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-
1918)", σ. 143, Νο 4.
405. Βαγβόνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-
1918)", σ. 147, Νο 11.

406. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 102, Νο 24.
407. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου των ετών 1731-1855", σ. 90, Νο 7.
408. Χιόνης, "Η αρχαική ιστορία της Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 567, Νο 5.
409. Χιόνης, "Ένας κώδικας από το Κάστρο των ετών 1864-1923", σ. 743.
410. Χιόνης, "Ανέδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 145, Νο 11.

"ακόντιο", αρχ. αγγλ. franca, ή συνδέεται πιθανώς από το γερμαν ρ. wringen "συ-στρέφω, στρίβω"].

Χάιδω (Θάσος, Ποταμιά): "οἱ ὑποφενομένοι Χαΐδον [...] Χαΐδον ομού μαι τα αγγώνη᾽ μο ἤποφανάμεθα" (Ποταμιά, 28-01-1873)⁴¹¹. [Χάιδον < Χάιδω < χάιδι / χαΐδεύω].

Χιόνα (Θεολόγος, Λιμενάρι, Σκάλα Καλλιράχης, Σκάλα Σωτήρα): "και η γυνή του Χιόνα Χαροκόπου [...] αιταδέλφη της Χιόνος [...] εις την Χιόνα [...] εις την Χιόνα [...] χιονα χαροκοπου βεβεονο" (Σωτήρος, 06-07-1847)⁴¹², "δωρεΐται η Χιόνα [...] της θετής μητρος του Χιόνας [...] δωρεΐται η Χιόνα [...] σύν τῇ γυναικί μου Χιόνα" (Σωτήρος, 24-06-1854)⁴¹³, "και σύζυγός μου Χιόνα Χαροκόπου [...] Χιόνα Χαρουκάπου βεβεώ" (Σωτήρος, 16-09-1866)⁴¹⁴, "εἰς μνημόσυνον αἰώνιον [...] Χιόνας" (08-10-1870)⁴¹⁵. [Χιόνα < χιόνι].

Χρυσάνθη (Αγ. Γεώργιος, Θάσος, Καλλιράχη, Λιμενάρι, Παναγία, Ποτός, Πρίνος, Σκάλα Καλλιράχης, Σκάλα Μαριών): "Χρυσανθή Νικολάου μαρτυρῶ" (Ποταμιά, 10-07-1888)⁴¹⁶. [Βλ. Χρυσάνθη < Χρυσάνθη < Χρύσανθος < χρυσός + άνθος].

Χρυσαφίνα (Θάσος): "όμού Με την σιζηγόν μου χρυσαφίνα [...] με την σιζιγον μου χρυσαφίνα ειποσχώμεθα εις τα ανοθεν" (Ποταμιά, 03-03-1869)⁴¹⁷. [Χρυσαφίνα < Χρυσάφης < χρυσάφι < αρχ. χρυσός].

Χρυσολογού (): "τήν παράδοσιν τῆς κληρονομίας τῆς πρό δύο ἐτῶν ἀποθανούσης ἑτεροθαλοῦς αὐτῆς ἀδελφῆς Χρυσολογοῦς Ἀβραάμ [...] ὅτι ἡ Χρυσολογοῦ Ἀβραάμ ὑποπεσοῦσα εἰς δεινὴν ἀσθένειαν [...] οἱ συγγενεῖς τῆς Χρυσολογοῦς ἐγκατέλειψαν αὐτήν [...] νόμιμον κληρονόμον τῆς περιουσίας τῆς μακαρίτιδος Χρυσολογοῦς" (Ραχώνι, 16-05-1890)⁴¹⁸. [Χρυσολογού < χρυσό + ρολόγι].

Χρυσούδα (): "Χρυσούδα [...] Χρυσούδα" (Σωτήρος, 24-06-1854)⁴¹⁹. [Χρυσούδα < Χρυσή < χρυσή < θηλ. του χρυσός].

Χρυσούλα (Θάσος, Καλλιράχη, Μεγάλος Πρίνος, Παναγία, Ποτός, Πρίνος, Ραχώνι, Σκάλα Καλλιράχης, Σωτήρας): "η Χρυσούλα [...] τη Χρυσούλα [...] η Χρυσούλα" (Σωτήρος, 06-07-1847)⁴²⁰, "Χρυσούλα Π. Κ. Οἰκονόμου κατ' ἐντολήν ὑπο-

411. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 435, Νο 1.

412. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 437, Νο 3.

413. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 438-439, Νο 4.

414. Μιχαλόπουλος, "Ανέκδοτες ιεροσφράγιστες μοναστηριακές αποδείξεις", σ. 492.

415. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 381, Νο 48.

416. Χιώνης, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 142, Νο 6.

417. Χιώνης, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", σ. 200-201, Νο 22.

418. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 437, Νο 3.

419. Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου", σ. 435, Νο 1.

420. Γριτσόπουλος, "Το Αρχεῖον Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", σ. 385, Νο 54.

γράφομαι" (Παναγιά, 04-03-1910)¹². [Χρυσόβα, βλ. Χρυσόβα].

Γ. Πατριεργίες – Συμπλεγμάτα

Από τη μελέτη των γυναικείων βαπτιστικών ονομάτων των Θεσίων, τα οποία διαμορφώνονται μέσα στο χρόνο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, προκύπτουν οι παρακάτω παρατηρήσεις και συμπεράσματα:

1. Προέλευση των ονομάτων

Τα γυναικεία ονόματα των Θεσίων έχουν ποικίλες προελεύσεις. Εvidenτικώς αναφέρονται:

1.1. Βαπτιστικά ονόματα από την αρχαία ελληνική παράδοση: Αθήνα, Άνδρο-μάχη, Αφροδίτη, Ηχώτονη (< Εχώτο), Καή, Καλλιόπη, Κερατόβα (Κράτης > Ιστοκράτης / Ισοκράτης), Ουρανία κ.ά.

1.2. Βαπτιστικά ονόματα από τη χριστιανική παράδοση: Αικατερίνη (Κατερίνη), Αναστασία (Αναστάσιου, Ανάστον), Άννα (Αννίκα, Άννοβα), Βαββάρα (Βαββαρή, Βαββή), Βασιλική, Δέσποινα (Δεσποίνη, Δεσποινίω), Ελένη (Ελένιτσα, Ελένοβα), Ελισάβετ (Λιουδάβα, Λισάβα, Λισάβεκα), Ευαγγέλινη (Βαγγέλη, Βαγγιλίον), Κυριακή, Μαρία (Μαργιά, Μαργίτα, Μαγοβά), Παναγιώτα (Παναγιώτινα, Παναγιώτοβα), Πατριάρχων, Πατριάρχων, Σωάννα (Σωάννη, Σωτήρια (Σωτήρηω, Σωτήρον, Σωτηρόβα, Σωτήρη), Σοφία (Σοφοβά) κ.ά.

1.3. Βαπτιστικά ονόματα από τη βυζαντινή παράδοση: Αγκάθβια, Αποκακίνα, Αγέθβια, Ασάνβια, Άννοβα, Δοκίνα, Δασκαλίνα (Δασκατοβά), Δοιροβά, Παλαιολογίνα, Ραλίτσα, Σκαδαλίνα κ.ά.¹²

1.4. Βαπτιστικά ονόματα από διάφορους τίτλους: Αφέντια, Κεράνα / Κηράνα, Πήγινα, Σέβαστη, Σουλτάνα, Σιγατήγινα, Τζακόννα, Ψιπιλή.

421. Ο Απτότολος Ε. Βακαλόπουλος αναφέρει: "Ετσι με τις αλλεπάλληλες αυτές, κατά καιρούς, εγκαταστάσεις στο νησί Βυζαντινών προσφύγων, εξηγούνται και τα διάφορα βυζαντινά ονόματα και επωνυμίες τους, που συναντά κανείς ακόμη ως σήμερα στο νησί, όπως π.χ. Αόβουλος (Οάβουλος), Κομηνός, Κομηνή, Δοκίνας (η γυναικεία του Δοκίαννα), Παλαιολόγος (Παλαιολογίνα), Δασκαρίς (Δασκαλίνα), Κομηνή, Δοκίνας (η γυναικεία του Δοκίαννα), Παλαιολόγος (Παλαιολογίνα), Δασκαρίς (Δασκαλίνα). Ας σημειωθεί ότι το όνομα Δασκαλίνα επιχρυσώνει στο νησί, όπως και το ανδρικό Άννοβατς. Στην Καλήνχη συναντούσε κανείς τα γυναικεία ονόματα Ποκακίνα (από το Αποκακός), Δοιροβά (από το Δοιροβάτς), που αλληγορικά τονίζουν την αγάπη της παλίας βυζαντινής κοινωνίας" (Βακαλόπουλος, "Προβλήματα σχετικά με την εγκατάσταση Κωνσταντινουπολιτών προσφύγων στη Θάσο και Τόβκων ετοίκων σ' αυτήν πριν και μετά την άλωση (1453)", σ. 26, βλ. και Βακαλόπουλος, Ιστορία της Θάσου 1453-1912, σ. 13, σημ. 7.

422. Βλ. ενδεικτ. Τζιανταφυνάλλη, Τα οικογενειακά μας ονόματα, σ. 11-17, Σημειώσεις, Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία, σ. 90-91.

1.5. Βαπτιστικά ονόματα από διάφορες σωματικές ιδιότητες: Λυγερή, Πλούμω [*< Πλουμιστή*], Χιόνα.

1.6. Βαπτιστικά ονόματα από διάφορες πνευματικές ιδιότητες (ευχές, επιθυμίες κ.ά.): Αγουραστή, Γλυκερία, Γλύκινα [*< γλυκός*], Διαλέτα [*< Διαλεχτή*], Ευφροσύνη, Κλημάτου [*< Κλημάτω "καρποφόρα σαν το κλήμα"*], Δροσινή, Λίγδω, Ξουχιά [*Ξουθιά < Ξωθιά < Εξωτικιά*], Σταμάτα / Σταματού, Στεριανή / Στηριανή, Στρατίνα, Σωτηρία, Χάιδω.

1.7. Βαπτιστικά ονόματα από ξενική επίδραση:

1.7.1. Βαπτιστικά ονόματα από λατινογενή επίδραση: Αμαλία, Αυγουστίνα, Δούκινα, Λασκαρίνα, Μαργαρίτα, Ραλίτζα, Σκαρλατίνα, Φλωρίνα (Φλούρου, Φλούρω) κ.ά.

1.7.2. Βαπτιστικά ονόματα από αραβοτουρκική επίδραση: Ράξινα, Σουλτάνα, Τζακόντα (Παράβ. και τα νεότερα Ναζλού, Χαϊρή).

1.7.3. Βαπτιστικά ονόματα από εβραϊκή / αραμαϊκή επίδραση: Άννα (Αννίκα, Αννούδα), Ελισάβετ, Θωμά, Μαγδαληνή, Μαρία, Σαββάτου, Σουσάνα.

1.8. Ανδρωνυμικά – πατρωνυμικά. Είναι τα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα, τα οποία προέρχονται από τα ονόματα γονέων ή συζύγων⁴²³: Αγκλάβινα, Αγκλαβίνα, Αγκλαβίνο, Αντωνέλενα, Αποκαυκίνα, Αποκαυχίνα, Απουκαλίνα, Αρέθινα, Ασάνινα, Αυγουστίνα, Βαρβαρίνα, Βαρβερίνα, Γιαννάκαινα, Γλύκινα, Δούκινα, Καυκίνα, Κλάβινα Λασκαρίνα, Παναγιώτινα, Παρασχούδινα, Ποκαλίνα, Ποκαυλίνα, Ράξινα, Ρήγινα, Σκαρλατίνα, Στρατήγινα, Στρατίνα, Σωτήρινα.

1.9. Φυτικός κόσμος: Αβέρσα, Αβέρσω, Αθουπλίνα, Αμυγδαλιά, Ανθούλα, Κλημάτου, Λαυρεντία, Λεμονιά (Λιμονιά, Λιμουνιά), Μοσχούδα, Φλωρίνα (Φλούρου, Φλούρω), Χρυσανθή (Χρυσάνθη).

1.10. Βαπτιστικά ονόματα από πολύτιμα μέταλλα – πολύτιμους λίθους: Αργυρή (Αργυρούδα), Ασημένια (Ασημίνα, Ασήμω), Ζαφείρω, Ξούδα [*< Χρυσούδα < Χρυσή*], Σμαράγδα (Σμαράγδου, Σμαράγδω, Σμαρώ), Χρυσάφινα, Χρυσολογού, Χρυσούδα (Χρυσούλα).

1.11. Βαπτιστικά ονόματα από γεωγραφικά ονόματα (πόλεις, τόποι κ.ά.): Βενετία (Βενετιά, Βενετέκα, Βενετούδα, Βενιτούδα, Βινετούδα, Βινιτιά), Θαλασσινή, Μαγδαληνή, Σαλονικιά Τάρσου (Τάρσω). (Παράβ. και τα σημερινά: Ερυθραία, Θεσσαλονίκη, Μάλτα).

Βαπτιστικά ονόματα από πουλιά: Παγόντα (σημ. Παγώνα, Παγωνιά), Τρυγόντα.

2. Καταλήξεις των ονομάτων

Οι βασικές καταλήξεις στα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θασίων είναι οι εξής:

2.1. –α: Αβέρσα, Βαρβάρα, Διαλέτα, Κυράνα, Σουλτάνα κ.ά.

423. Χιόνης, "Ανέκδοτα δικαιопρακτικά έγγραφα της Θάσου", τ. 3, σ. 147, Νο 15.

- 2.2. –α: Αθηνά, Σάλονικιά κ.ά.
2.3. –η: Ελένη, Καλλιόπη, Σωάνη, Ψιττύλη κ.ά.
2.4. –η: Αγοργαστή, Αργυρή, Βαγγεή, Δροσινή, Ευαγγελινή, Ηγάτουδη, Θασσινή, Θωμάη, Καλή, Ανυιή, Παρασσευή, Χρυσανθή κ.ά.
2.5. –ου: Αναστάσου, Ανάστου, Μόρφου, Παύλου, Σαββάτου, Σμαργάδου, Σούρηγου, Σωτήρου, Τάσου, Φλάβου, Χαίδου κ.ά.
2.6. –οι: Στάματου, Χρυσόλογου.
2.7. –ω: Αβέσσ, Ασημά, Ζαφείδω, Παύλω κ.ά.
2.8. –ώ: Δεσποινιώ, Εσθώ κ.ά.
2.9. –τι: Σε σήμαφωο η μύνη κατάληξη είναι η ξενική κατάληξη τ: Ελαιοδέρ.
2.10. Οι παρθεύων βασικές κατάληξεις ηε διάφορες γλωσσικές προοθήκες δη-
μιουργούν άλλες παρθεύωνικές κατάληξεις:

- 2.10.1. –αινα: Παννάκαινα κ.ά.
2.10.2. –εκα: Βερέκα, Λισάβεκα.
2.10.3. –ενα: Ανωφέλενα.
2.10.4. –ίκα: Αννίκα.
2.10.5. –ίνα: Αγκλαβίνα, Αθουπλίνα, Αλμιάτινα, Ατοκαυκίνα, Κανκίνα, Παλαι-
ολγίνα, Παλιολογίνα, Ζκαθαλίνα, Σοφιαίνα, Στιγατηγίνα, Στιγατίνα, Φλωδίνα,
Χρυσάφινα κ.ά.
2.10.6. –ίνα: Αθέβινα, Γλίβκινα, Δοβκινα, Καρκακατζάνινα, Καρκαναγνώπινα,
Καλάβινα, Κυρκανοβίνα, Κωνσταντόγλινα, Μιγδάβινα, Παναγιωτίνα, Παρθεύονβι-
να, Ράξινα, Ρήγινα, Χρίστινα κ.ά.
2.10.7. –ίτσα: Ραλάίτσα.
2.10.8. –ίτσα: Ειγηνίτσα, Ελέν-ίτσα κ.ά.
2.10.9. –οβδα: Αννοβδα, Αργυροβδα, Βερέτοβδα, Βιβετοβδα, Ελένοβδα, Κρα-
τοβδα, Νασκαροβδα, Νοβλοβδα, Μαροβδα, Μοσχοβδα, Εοβδα, Παναγιωτοβδα,
Σοφοβδα, Σωτηροβδα, Χρυσοβδα κ.ά.
2.10.10. –οβλα: Αθνοβλα, Χρυσοβλα. Είναι από τις πιο σπάνιες κατάληξεις.
2.10.11. –οβσα: Μεγαλοβσα.
2.11. –όγλου. Η μινωδική τουγκική κατάληξη –όγλου < τουγκ. oğul / oğlu "γιός"
υπονοείται στο γυναικείο όνομα Κωνσταντόγλινα (Ποταμιά, 18-10-1876)⁴²⁴, το
οποίο προτιθέτει το όνομα Κωνσταντόγλου < Κωνσταντ(ής) + –όγλου.

3. Μορφές των ονομάτων

Πολλά από τα ονόματα παρθεύωνίζονται με περισσότερες από μία μορφές. Εν-
δεικτικώς αναφέρομαι:

Αικατεγλή (Κατεγλή), Αναστασία (Αναστόου, Ανάστου), Άννα (Αννίκα, Αν-

424. Η αναφορά στα σημειώνά ονόματα γίνεται με βάση τους τηλεφωνικούς καταλόγους του ΟΤΕ.

νούδα), Αποκαυκίνα (Αποκαυχίνα, Καυκίνα), Αργυρή (Αργυρούδα), Ασημίνα (Ασημένια, Ασήμω), Αφέντρια (Αφεντριά, Αφέτρια), Βαρβάρα (Βαρβαρίνα, Βαρβερίνα), Βενετία (Βενετιά, Βενετέκα, Βενετούδα, Βενιτούδα, Βινετία, Βινιτιά, Βινετούδα, Βινιτούδα), Γλυκερία, Γλύκινα, Ελένη (Ελενίτσα, Ελενούδα), Ελισάβετ (Λιουσάβα, Λισάβα, Λισαβέκα), Ευαγγελινή (Βαγγελή, Βαγγιλινή), Θωμαή (Θωμαγή, Θουμαγή, Θεομαγή, Θεομαγού), Κλάβινα (Αγκλάβινα, Αγκλαβίνα, Αγκλαβίνω), Λασκαρίνα (Λασκαρούδα), Λεμονιά (Λιμονιά, Λιμουνιά), Λοβολίνα (Λοβουλίνα, Λουβολίνα, Λοβολούδα), Μαρία (Μαργιά, Μαρίγια, Μαρούδα), Παλαιολογίνα (Παλιολογίνα), Παναγιώτα (Παναγιώτινα, Παναγιωτούδα), Πλούμω (Πλούμου), Ποκαλίνα (Ποκαυλίνα, Απουκαλίνα), Ραλίτζα, Σμαράγδα (Σμαράγδω, Σμαράγδου), Στεριανή (Στηριανή), Σουσάνα (Σωσάνα, Σωσάνη), Σωτηρία (Σωτήρω, Σωτήρου, Σωτηρούδα, Σουτήρα, Σουτήρου), Σοφιανίνα (Σοφρούδα), Σταμάτα (Σταματού), Τάρσω (Τάρσου), Φλωρίνα (Φλούρω, Φλούρου), Χρυσούδα (Χρυσούλα).

4. Η συχνότητα των ονομάτων

Σύμφωνα με τις πηγές, στατιστικώς το όνομα με τις ποικίλες μορφές του, το οποίο απαντά τις περισσότερες φορές στα γνωστά έγγραφα της Τουρκοκρατίας, τα οποία εξετάζουμε, είναι το όνομα Μαρία (Μαργιά, Μαρίγια, Μαρούδα). Ακολουθούν τα ονόματα: Ελένη (Ελενίτσα, Ελενούδα), Λασκαρίνα (Λασκαρούδα), Θωμαή (Θωμαγή, Θουμαγή, Θεομαγή, Θεομαγού), Βενετία (Βενετιά, Βενετέκα, Βενετούδα, Βενιτούδα, Βινετία, Βινιτιά, Βινετούδα, Βινιτούδα), Ευαγγελινή (Βαγγελή, Βαγγιλινή), Σμαράγδα (Σμαράγδω, Σμαράγδου), Σουσάνα (Σωσάνα, Σωσάνη), Σωτηρία (Σωτήρω, Σωτήρου, Σωτηρούδα, Σουτήρα, Σουτήρου), Φλωρίνα (Φλούρω, Φλούρω). Τέλος, ακολουθούν σε ανάλογη συχνότητα τα διάφορα άλλα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θασίων, τα οποία αναφέρονται στον παραπάνω συγκεντρωτικό πίνακα.

5. Η σημερινή παρουσία των ονομάτων

Πολλά από τα εξεταζόμενα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα της Τουρκοκρατίας έχουν κληρονομηθεί από γενιά σε γενιά και απαντούν, αυτούσια ή παραλλαγμένα, μέχρι και σήμερα στη Θάσο. Ενδεικτικώς αναφέρουμε⁴²⁵:

Αβέρσα / Αβέρσω. Απαντά ως Αβέρσα (Θάσος, Λιμενάρι, Μαριές, Ποτός, Πρίνος, Σκάλα Μαριών), Αβέρσω (Ραχώνι, Σκάλα Ραχωνίου), Αμβέρσα (Πρίνος), Αμέρσα (Καλλιράχη), Αμύρσα (Σκάλα Μαριών), Μερσένη (Λιμενάρι), Μερσίνα (Θάσος, Καλλιράχη, Σκάλα Καλλιράχης), Μερσίνη (Αγ. Γεώργιος, Λιμένας), Μισλήν (Λιμενάρι), Μυρσίνα (Καλύβες), Μυρσίνη (Θάσος), Μυρσινιά (Θεολόγος).

425. Το έτος 1960 στον ιερό ναό του Αγίου Γεωργίου Λιμεναρίων Θάσου είχε γραφεί σε ψυχογράφι το όνομα Αποκαυκίνα, όμως η έχουσα το όνομα αυτό άφησε εντολή να μην ξαναβαπτίσουν κορίτσι μ' αυτό το όνομα, επειδή δεν γιορτάζει (Πληροφορία του ιερέα Γεργ. Ξανθιώτη στη Θάσο (07-09-2003)).

426. Πληροφορία του δασκάλου Γιάννη Σαλατιλή από τη Θάσο (07-09-2003).
427. Πληροφορία του Θεούλου ευγενή Κωνσ. Τσίλια (Θάσος, 06-09-2003).

Ραλίτσα. Απαντά ως Ραλίτσα, Ραλιώ (Καλύβια, Λιμενάρια), Ραλού (Θάσος, Λιμενάρια, Σκάλα Ποταμιάς).

Ρήγινα. Απαντά ως Ρήγαινα (Θάσος).

Σαββάτου. Απαντά ως Σαββάτω (Θάσος, Πρίνος), Σαββατούλα (Ραχώνι).

Σαλονικιά. Απαντά ως Σαλονικιά (Σκάλα Καλλιράχης), Θεσσαλονίκη (Σκάλα Ραχωνίου).

Σουλτάνα. Απαντά ως Σουλτάνα (Θάσος, Λιμενάρια, Πρίνος, Ποτός, Ραχώνι).

Στεριανή. Απαντά ως Στεργιανή (Καλλιράχη).

Σουσάνα. Απαντά ως Σουσάνα (Καλύβια, Λιμενάρια, Παναγία, Σκάλα Ποταμιάς), Σουζάνα (Καλλιράχη, Παναγία, Σκάλα Ποταμιάς), Σοσάνα (Θεολόγος), Σουσάνε (Θεολόγος), Σουσάννα (Αλυκή), Σουσουλά (Σκάλα Καλλιράχης), Σωσάνα (Αστρίδα), Σωσάνη (Θάσος, Παναγία).

Τάρσω / Τάρσου. Απαντά ως Τάρσα (Καλύβια, Λιμενάρια, Σκάλα Μαριών), Ταρσουλά (Λιμενάρια).

Τζακόντα / Τζακονούδα. Δεν απαντά πλέον στη Θάσο⁴²⁸.

Χάιδου. Απαντά ως Χάιδω (Θάσος, Ποταμιά).

Χιόνα. Απαντά ως Χιόνα (Θεολόγος, Λιμενάρια, Σκάλα Καλλιράχης, Σκάλα Σωτήρα).

Χρυσافرίνα. Απαντά ως Χρυσافرίνα (Θάσος).

6. Μητρωνυμικά επώνυμα των Θασίων

Όπως προκύπτει από τις διάφορες μαρτυρίες, πολλά από τα αναφερθέντα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα μας έδωσαν επώνυμα Θασίων. Είναι τα λεγόμενα μητρωνυμικά επώνυμα, επειδή βασίζονται στο όνομα της μητέρας.

Στον πρώτο εκλογικό κατάλογο της Υποδιοικήσεως Θάσου του έτους 1915, δηλαδή τρία χρόνια μετά το τέλος της Τουρκοκρατίας στο νησί, αναφέρονται τα παρακάτω μητρωνυμικά επώνυμα των Θασίων⁴²⁹, πολλά από τα οποία φέρουν συνεχώς οι Θάσιοι:

Αμαλίας [< Αμαλία (Παναγία)]⁴³⁰, Αμυγδαλίας [< Αμυγδαλιά (Παναγία, Ποταμός)], Αμυγδαλίνας [< Αμυγδαλίνα < Αμυγδαλιά (Καλλιράχη)], Ασανίνας [< Ασανίνα (Παναγία)], Ασημίνης [< Ασημίνα (Κάστρο)], Αφένδριας [< Αφένδρια (Καλλιράχη)], Βαρβαρίδης [< Βαρβάρα (Καζαβήτη, 27-12-1913)]⁴³¹, Βαρβαρίνας [< Βαρβαρίνα < Βαρβάρα (Μικρό Καζαβήτι)], Γαρουφαλίας [< Γαρουφαλιά (Παναγία)], Γλυ-

428. Αστεριάδης, "Ο πρώτος εκλογικός κατάλογος της Υποδιοικήσεως Θάσου (1915)", σ. 244-357.

429. Μέσα στις αγκύλες το πρώτο όνομα είναι το γυναικείο βαπτιστικό όνομα, από το οποίο προέρχεται το μητρωνυμικό επώνυμο του έτους 1915. Το δεύτερο όνομα, μέσα σε παρενθέσεις, είναι ο τόπος της Θάσου, στο οποίο μαρτυρείται το μητρωνυμικό επώνυμο το έτος 1915.

430. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1837-1913", σ. 44-45, Νο 4.

431. Χιόνης, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1837-1913", σ. 44-46, Νο 4.

κελίας [< Γλυνερία (Λιμενιάδα)], Δάφνης [< Δάφνη (Λιμήν, Παναγία)], Διαλέτος [< Διαλέτω / Διαλέτη (Μικρό Καζαβήτη)], Δουκινίτσας [< Δουκινίτσα < Δούκινα < Δούκαινα (Παναγία)], Ευφροσύνης [< Ευφροσύνη (Παναγία)], Ζουλί-
 νας [< Ζουλίνα < τιθάνως σάαβ. жбыт (žalit) "κίτρινος" (Σωτήριος)], Θωμάδινας
 [Θωμάδινα < Θωμάδαινα < Θωμάς (Μεγ. Καζαβήτη)], Καλής [< Καλή (Κάτω Θεο-
 λόγος)], Καλοῦδα [< Καλή (Μεγ. Καζαβήτη)], Κοιμητισίνδας [< Κο-
 ιμητισίνδα < Κοιμητισίης < τοιυκ. куймисе "κοιμηματοπώλης, χυδοσοχός" (Πανα-
 γία)], Κωστάνδας [Κωστάνδα < Κωστατία (Μεγ. Καζαβήτη)], Κωσταντινίδας [<
 Κωσταντινίδα < Κωσταντινά < Κωσταντίνος (Κάτω Θεολό-
 γος)], Κωστοῦδα, Καζαβήτη (27-12-1913)¹³², Λευκιάς [< Λευκή (Κα-
 ζαβήτη) (27-12-1913)¹³³, Δοβουλίνας [< Δοβουλίνα < Ολόβολος < ολό-
 βολος "1. ο ακέδαιος, ο ολόκεδος, ο σπυγκοδήμιος, ο μονοκόμιματος, 2. (μεσν.) (σε πα-
 ρχλδ) αυτός που διίχνηται και χιτριά με εριτυχία" < αγχ. ὄλος + βάλω¹³⁴ (Καλι-
 γνίδι)], Δοβουλίνας (Καλιγνίδι)¹³⁵, Δάιτους [< Δάιτου < Δάιτω
 (Καλιγνίδι)], Μάβρινας [< Μάβρινα < Μάβρινος < λαιν. maunus "μαυ-
 ρός" < αγχ. ἄμαυρός (Παναγία)], Μάαμιδης [< Μάαμια < μιάαμια
 (Μεγ. Καζαβήτη)], Μάαμιουδα < Μάαμια < μιάαμια < μιάαμια
 (Ραχώνι)], Μανακοῦδα (< Μανακοῦδα < "γιαγιά"¹³⁶ (Παναγία)], Μαν-
 τας [< Μαντίσα < μαντίσα < "1. γιαγιά, 2. μαμή" (Ποταμιά)], Μαγινουῦδας [< Μα-
 γινουῦδα < Μαγινά (Μικρό Καζαβήτη)], Μαγοῦδας < Μαγία
 (Παναγία)], Μήτινας [< Μήτινα < Μήτινα < Μήτινος < Διημιτίος (Λιμήν)],
 Πάωνης [< Πάωνα (Καλιγνίδι), Λιμενιάδα)], Παναγιώτινας [< Παναγιώτινα <
 Παναγιώτινα < Παναγιώτης (Καλιγνίδι)], Παοιμιστής [< Παοιμι-
 στη < παοιμιστή (Καλιγνίδι)], Ράξινας [< Ράξινα < Ράξαινα < Ράξης (Ποταμιά)],
 Ρηλίνας [< Ρηλίνα < Ρήλας < ρήλας (Παναγία)], Σιαγνίδης [< Σιαγνίδα (Μεγ. Κα-
 ζαβήτη)], Σιαγνίδω (Ραχώνι)], Σοφιάς [< Σοφία < Σοφία (Λιμήν,
 Ποταμιά)], Σονλιδίνας [< Σονλιδά (Ποταμιά)], Σονλιδανός [< Σονλιδανός < Σονλ-
 ιδάνα (Ποταμιά)], Σιγατλήνας [< Σιγατλήνα < Σιγατλήτης < σιγατλήτος (Κάτω Θεο-
 λόγος)], Τσιβδομιάδας [< Τσιβδομιάδα < τσιβδή Μιαγία (Καλιγνίδι)]¹³⁷.
 Πολλά από τα ιμπερουνιακά αυτά επώνυμα διατηρούνται ακόμη στη Θάσο. Εν-

432. Χιόνης, "Ανεκδοτα θασικά έργα των ετών 1837-1913", σ. 45, Νο 4.
 433. Δημητριάκου Δ., Μέγα Λεξικόν ὀλης της Ἑλληνικῆς Γλώσσης, Ἀθήναι 1956, τ. 6, σ. 5098, Πάτυ-
 γος Λαγούς *Μηγετιδάνικα*, Ἀθήνα 1991, τ. 46, σ. 472.
 434. *Τοιταδής*, Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου, σ. 61.
 435. *Τοιταδής*, Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου, σ. 61.
 436. Για τις διόδους κατηγόρες, στις οποίες μπορούν να καταταγούν τα ιμπερουνιακά επώνυμα
 βλ. ενδεχ. *Τριανταφυλλίδης*, Τα οικογενειακά μας ονόματα, σ. 18-22, *Συμπεριώδης*, Εισαγωγή στην ἐλ-
 ληνική ονοματολογία, σ. 92-95.
 437. Σημειώνω με τους ιμπερουνικούς κατάλογους του ΟΤΕ.

δεικτικώς αναφέρουμε: Αμυγδαλιάς, Ασάνινας, Βαρβαρίδης, Γαρουφαλιάς, Γλυκερίας, Δάφνης, Δουκινίτσας, Καλής, Κωστούδας, Λουβουλίνας, Μαλαμίδης, Μανακούδας, Μανίτσας, Παγώνης, Σοφιάς κ.ά.⁴³⁸.

7. Ετυμολογία των ονομάτων

Τα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θασίων παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως προς την ετυμολογία τους, τα οποία και προσπαθούμε να ετυμολογήσουμε. Ενδεικτικώς αναφέρουμε:

Αβέρσα < Αμέρσα < Αμερσίνα < Μερσίνα < φυτό μερσίνα / μερσίνη < μυρσίνη < ουσιαστικοποιημένο όνομα του επιθ. μύρσινος < μύρτινος < μύρτος "μυρτιά".

Αγκλάβινα / Αγκλαβίνα / Αγκλαβίνο [Βλ. Κλάβινα].

Αγουραστή < Αγοραστή < Αγοραστός < αγοραστός < αγοράζω.

Αθουπλίνα < Ανθοπουλίνα < Ανθόπουλος < άνθος.

Αλιματίνα < (;).

Αμαλία < γερμ. Amalia < αρχ. γερμ. Amali "σταθερή, ακούραστη", πβ. γερμ. emsig < αρχ. γερμαν. emazig "δραστήριος, σταθερός".

Αναστασία < Αναστάσιος "ο σχετιζόμενος με την ανάσταση (του Χριστού)" < αρχ. ἀνάστασις.

Ανδρομάχη < αρχ. Ἀνδρομάχη < αρχ. ἀνήρ, ἀνδρός "άνδρας" + μάχη.

Ανδρονίκη < αρχ. Ἀνδρονίκη < αρχ. ἀνήρ, ἀνδρός "άνδρας" + νίκη.

Ανθούλα < άνθος + -ούλα.

Αννα (Αννίκα, Αννούδα) < εβρ. Hannah "εύνοια, χάρη".

Αντιγόνη < αρχ. ἀντί + -γόνη < γόνος "απόγονος".

Αντωνέλενα < Αντωνέλης < Αντώνης < Αντώνιος < λατιν. Antonius, αγν. ετύμου.

Αποκακίνα < Απόκακος < Απόκαυκος, επώνυμο βυζαντινών⁴³⁹ < καύκος / καύχος "1. είδος ποτηριού, 2. εραστής, αγαπητικός"⁴⁴⁰.

Απουκαλίνα < (;).

Αργυρή < αργυρή, θηλ. του επίθ. αργυρός < αρχ. ἄργυροϋς < ἄργυρος "ασήμι".

Αρέθινα < Αρέθας (αρχιεπίσκοπος Καισαρείας της Καππαδοκίας και βυζαντινός φιλόλογος (850-944) ή Αρέθουσα, κόρη του Νηρέα, ή όνομα πολλών πηγών, πιθανώς αντί Ἀρδουσα "ποτίζουσα" < αρχ. ἀρέθω = ἄρδω / ἄρδεύω "1. ποτίζω, αρδεύω, 2. (μεταφ.) δροσίζω, ανανεώνω, αναζωογονώ, περιθάλλω, περιποιούμαι"⁴⁴¹.

438. Υόρια, Μεγάλη Γενική Εγκυκλοπαίδεια, Αθήνα 1980, τ. 9, σ. 353, Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα, Αθήνα 1996, τ. 10, σ. 190-191, Βακαλόπουλος, Ιστορία της Θάσου 1453-1912, σ. 14. Ο Π. Αλεξιάδης, Ετυμολογικό Λεξικό Κυρίων Ονομάτων, σ. 144 αναφέρει: Καυχή / Καυχούδα < "καύχημα. // αξιοπρόσεκτη".

439. Κριαράς, Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημιόδους Γραμματείας 1100-1669, τ. Η, σ. 118, Chantraine, Dictionnaire étymologique de la langue grecque, σ. 506.

440. Σταματάκου Ιωάν., Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Αθήνα 1994, σ. 174.

Ασάνια < Ασάνης, βυζαντινὸ⁴⁴², τουρκανικὸ / κομμανικὸ / τουρκικὸ⁴⁴³, ὀαβίκιν⁴⁴⁴ ὄνομα Asan / Azen, παγεμπερής τῦπος του ονόματος Hasan < τουρκ. hasan "ωγα-
ος, καλός".

Αυγουστίνια < Αυγουστότος < λατιν. Augustus < augustus "σεβαστός".

Αφέντιγια < αφέντης.

Βαγβάγα < βαγβάγα < βαγβάγος.

Βαγβάγινα < Βαγβάγα < βαγβάγα < βαγβάγος.

Γανκεγία < γανκεγία < γανκεγός < γανκός.

Γανκίνα < Γανκα < γανκα < γανκός.

Διαλέχτη < Διαλέχτη.

Δονκίνα < Δονκίνα < Δονκας < δονκας < δονξ, δονκός < λατιν. dux, ducis < λατιν. g. duco "άγω, οδηγώ".

Ελισάβετ < εβρ. Eliševā "ο Θεός μου είναι άφθονός", δηλαδή "ο Θεός είναι exel-
vos που φέρνει την αφθονία".

Ζαφείγω < Ζαφείγης < Ζαφείγιν "πολιτικός λίθος, χρομώματος κυα-
νοῦ" < ιταλ. zaffiro < λατιν. sapphirus < μεσαι. σάπφειδος < σμηνατικής καταγωγής
sappir⁴⁴⁵, 2. τουρκ. zaffer "νίκη, θόγαμβρος" < zafir "νίκη, θόγαμβρευτής, κατακτη-
τής".

Ζονίνα < Ζώναινα < Ζώνω < Ζωνή < ζωνή.

Ζωγδαφίνα < Ζωγδαφός < ζωγδαφός.

Ηγατουδὴ < Eγατουδὴ < Eγατῶ.

Θωμάη < Θωμάς < αγρα. Te'oma "διδυμός".

Καλή < αὐτό το θηλ. καλή του επιθέτου καλός.

Καλὰϊωτη "αυτή που έχει ωγαία μάτια, ωγαίο πρδωπο, η όμορφη" < αργ. κα-
λός + -ωτη < θ. ότ-, τβ. όπισ, όπισα (< ότ-ια).

Κανκίνα, βλ. Αποκαυκίνα.

Καλὰβινα < Καλὰβας < πιθανώς λατιν. l. clavus, -i "πορφύρα", "καρφί", "δοκάκι",
2. clava, -ae "ρόπαλο", "οκντάη", "μπόλι δέντρον", "επιστολή"⁴⁴⁶. [Το όνομα Γα-
βας μαρτυρείται ως επώνυμο βυζαντινών (βλ. ενδεικτ. Μιχαήλ Γαβὰς, δονκας
Ταρχανικωτής (βύζαντ. συγγράφειας του 13ου αι.)⁴⁴⁷].

441. Σημεωνίδης, Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία, σ. 84.

442. Βάλεαρσκι Ετιμολογίκεν Ρεčνικ, Σόφια 1971, τ. 1, σ. 17-18.

443. Ζαϊmov, Βάλεαρσκι imenik, σ. 10, ličev, Rečnik na ličnité i familni imena y Bălgariie, σ. 54.

444. Μπαμπινιώτης, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, σ. 708, 1588, Cortelazzo - Zolli, Dizionario etimologico della lingua italiana, Bologna 1999, τ. 5, σ. 1461.

445. Βλ. και Cortelazzo - Zolli, Dizionario etimologico della lingua italiana, Bologna 1998, τ. 1, σ. 245.
446. Ydola, Μεγάλη Γενική Εγκυκλοπαίδεια, Αθήνα 1982, τ. 18, σ. 418, Εγκυκλοπαίδεια Πάριδος
Λαοίς Μπαμπινιώτης, Αθήνα 1993, τ. 18, σ. 282.

Κρατούδα < Κράτης < Ιπποκράτης / Ισοκράτης.

Κεράνα < Κυράννα < κυρά < κυρ < κύρης < κύριος + Άννα < εβρ. Hannah "εύνοια, χάρη".

Κλημάτου < Κλημάτω "καρποφόρα σαν το κλήμα" < κλήμα.

Κυρανούδινα < Κυρανούδης < Κυράνα < Κυράννα < κυρά < κυρ < κύρης < κύριος + Άννα < εβρ. Hannah "εύνοια, χάρη".

Κωνσταντινιά < Κωνσταντίνος < λατιν. Constantinus < λατιν. επίθ. constans "σταθερός, βέβαιος".

Κωνσταντόγλινα < Κωνσταντόγλου < Κωνσταντής < Κωνσταντίνος < λατιν. Constantinus < λατιν. επίθ. constans "σταθερός, βέβαιος" + τουρκ. oğlu / oğul "γιος".

Λαμπρινή < Λαμπρινός < Λάμπρος < λαμπρός.

Λασκαρίνα < Λάσκαρης < λάσκαρης < ράσκαλης < δάσκαλης < δάσκαλος < διδάσκαλος⁴⁴⁸.

Λαυρεντία < Λαυρέντιος < λατιν. Laurentius "καταγόμενος από το Laurentum, πόλη του Λατίου, νοτιοδυτ. από τη Ρώμη" < πιθ. laurus, -ι "δάφνη".

Λεμονιά (Λιμονιά, Λιμουνιά) < λεμονιά < λεμονέα.

Λιάτινα < Λιάταινα, ή μήπως Λιάπινα < Λιάπαινα < Λιάπης < αλβ. lab-i, πληθ. lebër "ο Λιάπης, ο κάτοικος της αλβανικής περιοχής Labëri-a "Λιαπουριά".

Λίγδα < λίγδα < αρχ. λίγδην "με τριβή, ακροθιγώς".

Λοβολίνα < Λόβολος < κατάλ. -ίνα < βυζαντ. Ολόβολος < ολόβολος "1. ο ακέραιος, ο ολάκερος, ο σύγκορμος, ο μονοκόμματος, 2. (μεσν.) (σε παιχνίδι) "αυτός που ρίχνεται και χτυπά με επιτυχία" < αρχ. ὄλος + βάλλω⁴⁴⁹".

Μαγδαληνή < από την κωμόπολη της Γαλιλαίας Μάγδαλα < σημ. Khirbet Majdal < εβρ. mighdál "πύργος".

Μάρθα < αραμ. Marta "κυρία, οικοδέσποινα".

Μαρία < εβρ. Marjam, πιθανή σημασία "πικρή, ανυπότακτη" ή αιγυπτιακή γλωσσική ρίζα mṛh- "δυνατός, εύφορος, γόνιμος".

Μιχάλινα < Μιχάλης < εβρ. Mikhaél "ποιος είναι σαν τον Θεό;".

Μόρφου < Μόρφω < Εμορφία < Εύμορφία < εύμορφια.

Ξαθώ < Ξανθώ < Ξανθή.

Ξούδα < Χρυσούδα < Χρυσή < χρυσή, θηλ. του επιθ. χρυσός.

Ξουνιχία < βλ. Ξουχία.

Ξουχία < Ξουθιά < Ξωθιά < Ξωθιά < Ξωτ'χιά < Ξωτ'κιά < εξωτικιά "νεράιδα",

447. Κοικουίλές, Βυζαντινών βίος και πολιτισμός, τ. 6, σ. 460-461, IANE, τ. 5, τεύχ. 2, σ. 399. Για διαφορετική ετυμολογική προσέγγιση βλ. Αλεξιάδης, Ετυμολογικό Λεξικό Κυρίων Ονομάτων, σ. 158.

448. Δημητράκου Δ., Μέγα Λεξικόν όλης της Ελληνικής Γλώσσας, Αθήναι 1956, τ. 6, σ. 5098, Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα, Αθήνα 1991, τ. 46, σ. 472.

449. Tanet – Hordé, Dictionnaire des prénoms, σ. 371, Μπούτουρας, Τα νεοελληνικά κύρια ονόματα, σ. 107.

θηλ. του επιθ. ἐξωτικός.
 Ὁλγα < gwa. Olga, γεγίμην. Helga < heliagt "ευδαίμων, ευτυχής" / heil "ἁγιασμένος" / helag (γεγίμην. heilig, αγγλ. holy) "ἅγιος, όσιος".
 Παύωνα < παύωνα < παύωνι < παώνιον < ποκογ. του παών < λατιν. pavo, -onis "παύωνι".

Παλαιολόγιννα < Παλαιολόγος "συνάεκτης" < παλαιός + λέγω "συνάλεγω".
 Παναγλιώτιννα < Παναγλιώτης < Παναγία.
 Παγασχοπόδιννα < Παγασχοπόδης < ευχή "Παγασχου, K vōte".
 Πλουμιστή < πλουμιστή, θηλ. του επιθ. πλουμιστός "στολισμένος" < μισαων. πλουμιζώ < μισαων. πλουμιών < λατιν. pluma "χνοπόδι, πομπουλό"].

Ραλίτσα / Ραλίτσα < Ράλης + κατάληξη -ίτσα / -ίτσα < Ραούλ < Raoul < yeguiav. Radwulf < rad "συμβουλή, συμβούλιο" + wulf "λύκος"⁴⁵⁰.
 Ράξιννα < Ράξιννα < Ράξης < rakici "αυτός που παγασκευάζει ή πωλεί γακή" < rakī "γακή" + κατάληξη -ci⁴⁵¹.
 Ρήγιννα < Ρήγιννα < Ρήγας < ρήγας < μεταγεν. ρήξ, ρηγός < λατιν. rex, regis "βασιλεύς" < regere "εὐθύνω, οὐδεύω".

Σαββάτου < Σαββάτω < Σάββατο / Σαββάτο < εβρ. šabbat "αυτάμωρη".
 Σαλονικιά < Θεσσαλονικιά < Θεσσαλονίκη < Θεσσαλονίκη, πόλη της Μακεδονίας < Θεσσαλονίκη, ετεροθαλής αδελφή του Μεγάλου Αλεξάνδρου < Θεσσαλών vīκη.
 Σκαρθάτινα < Σκαρθάτος < μισν. σκαρθάτος < ιταλ. λέξη scarlatto "κόκκινος, κατωκόκκινος", πργλ. και (febris) scarlatina "οστρακιά, κοκκινίτσα" < πτεροικια-γοφ. sagriat "ένδυμα βαμμένο κόκκινο (με κόκκο, κερμειό)" < βυζ. *sigillatos < sigillatus "έκτυπος, πτεροικιολιμένος, στυμνωτός" < λατ. teximū sigillatum "ύφανση έκτυπων, στυμνωτό, ποικίλο"⁴⁵².

Σιμαγδόβα < Σιμαγδόβος < αγχ. σιμαγδόβος "διαφανής πολὺτιμος λίθος με βαθὺ πρῶσινο χρώμα".
 Σουλάννα < σουλάνος < μισαων. σουλάνος < αραβοτουρκ. sultan "κυρίαρχος, ηγεμόνας, ἀρχοντάς" < sulta "έξουσία", βλ. και valide sultan "βασιλομήτωρ" / valide "λητέα".
 Σουάννα < εβρ. Shoshana "κρίνος / τριαντάφυλλο".
 Στιμάττα < Στιμάτης < στυμνωτό.
 Στεγ(γ)ιανή < Στεγ(γ)ιανός < Στέγ(γ)ιός < στεγώνω, ή στεγιανός < στεγιά.

450. Στο γλωσσικό ιδίωμα της Θέσσον υπάγχει ή λέξη γαξίν του "ο πλέχτός σκοπόρος του μισοῦ" (Τομπαζίδης, Το γλωσσικό ιδίωμα της Θέσσον, σ. 71).
 451. Cortelazzo - Zolli, Dizionario etimologico della lingua italiana, Bologna 1999, τ. 5, σ. 1145, Στα-ματάων loav. Λέξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, τ. 3, σ. 2531.
 452. Janet – Hordé, Dictionnaire des préhoms, σ. 427-428, βλ. και Μπριτοινάας, Τα νεοελληνικά κὺ-για ονόματα, σ. 56-57, όπου παρῶγει το όνομα από το ίδιον με ἀντιρρῆη g < μισοῦ του Ασσασία.

Στρατήγινα < Στρατήγης < στρατηγός < στρατός + ἄγω "οδηγώ".

Στρατίνα < Στρατής < Ευστράτιος.

Τάρσω / Τάρσου < αραβ. ετύμου. Πιθανώς < Τερέζα < Θηρεσία < Θήρα⁴⁵³.

Τζακόνα < Τζάκονες < αραβ. šihna, šéhne, πληθ. šihan, šihana "δύναμη ανδρών για την προστασία, έλεγχο ή ισχυρή κατοχή επαρχίας ή πόλης", "φρουρά, επαρκής δύναμη που ρίπτεται σε μια ισχυρή τοποθεσία ή απόσπασμα από ιππείς που καταλαμβάνει μια χώρα, μια πόλη". Το αραβικό ših šéh πέρασε στη μεσαιωνική ελληνική ως: τζε-κ, τζα-κ. Επίσης, ομόηχες περίπου λέξεις είναι: 1. τζακόν', το (Πόντ.) "οροφή, ταβάνι" < αρμενικό ceghun "οροφή, ταβάνι", 2. τσακώνα, η "μάλλινο χειριδωτός ή και χειριδωτός επενδύτης των αγροτών και ποιμένων, γιουρτί, σεγκούνα, σιγκούνι" < αλβανικό ιδιωματικό zhgun, džgone, džegone "μάλλινο τραχύ ύφασμα", 3. τσακόνι, το "μικρός σάκκος που μπορεί να χωρέσει την τροφή ενός ατόμου για μια μέρα" < τουρκικό ιδιωματικό cegen, cağic, cevden "σάκκος"⁴⁵⁴. Σύμφωνα με προφορική μαρτυρία, στη Θάσο το όνομα Τζακόνα / Τζακονούδα έχει σχέση με το όνομα Ξακουστή⁴⁵⁵.

Τρυγόνα < τρυγόνα < αρχ. τρυγών, -όνος.

Υψιπύλη < αρχ. επίθ. ύψιπυλος, -ος, -ον "αυτός που έχει υψηλές πύλες", ή Υψηλή Πύλη "1. Το ανάκτορο του σουλτάνου, 2. Η Κυβέρνηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας".

Φλούρω / Φλούρου / Φλωρίνα < υποκορ. του Φλώρα < λατιν. Flora (λατινική θεά) / Φλώρης < Φλώριος < λατιν. floriūs, -a, -um "άνθινος, από άνθη" < λατιν. flos, floris "άνθος".

Χάιδου < Χάιδω < χάιδι / χαΐδεύω.

Χιόνα < χιόνι.

Χρυσafίνα < Χρυσάφης < χρυσάφι < χρυσός.

Χρυσολογού < χρυσό + ρολόγι.

Δ. Γενική παρατήρηση - Επίλογος

1. Γενικώς, τα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θασίων ακολουθούν τους κανόνες της ελληνικής γλώσσας και υφίστανται μέσα στο πέρασμα του χρόνου όλα τα γλωσσικά πάθη, τα οποία υφίστανται και τα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των άλλων περιοχών του Ελληνισμού⁴⁵⁶.

453. Καραποτόσογλου, "Ετυμολογικές και σημασιολογικές παρατηρήσεις σε λέξεις που αρχίζουν με ζ-, τζ- στη μεσαιωνική ελληνική", σ. 152-159.

454. Πληροφορία του φιλόλογου Νικ. Καραγιαννακίδη (Θάσος, 07-09-2003).

455. Για τα ελληνικά ονόματα βλ. ενδεικτ. Μπούτσιρας, Τα νεοελληνικά κύρια ονόματα, Τριανταφυλλίδης, Τα οικογενειακά μας ονόματα, Συμεωνίδης, Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία, Αλεξιάδης, Ετυμολογικό Λεξικό Κυρίων Ονομάτων, Ονόματα, Ετήσια επιστημονική έκδοση της Ελληνικής Ονοματολογικής Εταιρείας, Αθήνα 1952-1999/2002, τ. 1-16.

2. Όπως, προκύπτει από τις γνωστές πηγές, η ξενική επίδραση στα γυναικεία βαπτιστικά ονόματα των Θεσίων είναι ελάχιστη. Έτσι, υπάγχει κατά σειρά συχνότη-
τας:

2.1. Εβραϊκή / αραμαϊκή επίδραση μέσω του Χριστιανισμού: Ελισάβετ, Θωμάς,
Μαгдаληνή, Μαρία, κ.ά.

2.2. Λατινογενής επίδραση: Ανυποστά, Δομνίνα, Ασκαδίνα, Σκαδαλίνα κ.ά.

2.3. Αρθροτορυγική επίδραση, η οποία είναι ελάχιστη: Ασάννα, Σουλάνα. (Βλ.
και τα σημειωμένα ονόματα: 1. Ναζαοί < ναζιάδα, χαγνιτωμένη > τουκ.
nazli "ναζιάδης, αυτός που ανατρεφεται σε τρυφή και μαθαρότητα" > τουκ. naz
"νάζι, χάδη, θέλγητρο" + -li, 2. Χαϊρή < χαϊρί > τουκ. hayir "αγαθοεγία, καλό").

2.4. Δεν υπάγχει επίδραση από άλλες ξένες γλώσσες (σλαβικά κ.ά.).

2.4. Όλα τα ξένα ονόματα προσαρμόζονται στους γλωσσικούς κανόνες της
ελληνικής γλώσσας.

3. Επίσης, όπως προκύπτει από την ορθογραφία των γυναικείων βαπτιστικών
ονομάτων και σύμφωνα με τη φωνητική και μορφολογική τους έγγραφη κατάστα-
ση, επιβεβαιώνεται ότι το γλωσσικό ιδίωμα των κατοίκων της Θεσσαλονίκης στα βο-
ρεια γλωσσικά ιδιώματα του Ελληνισμού.

Βιβλιογραφία και βιβλιογραφικές βραχυγραφίες

Bălgarski Etimologičen Rečnik, Sofia 1971, τ. 1, σ. 17-18.

Chantraine, Dictionnaire étymologique de la langue grecque: *Chantraine P.*, Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots, Paris 1999.

Cortelazzo - Zolli, Dizionario etimologico della lingua italiana: *Cortelazzo M. - Zolli P.*, Dizionario etimologico della lingua italiana, Bologna 1998-1999, τ. 1-5.

Ilčev, *Rečnik na ličnite i familni imena y Bălgarite*: Ilčev Stefan, *Rečnik na ličnite i familni imena y Bălgarite*, Sofia 1969 (στα βουλγαρικά).

Tanet – Hordé, *Dictionnaire des prénoms*: Tanet Ch. – Hordé Tr., *Dictionnaire des prénoms*, Paris 2000, έκδ. Larousse.

Tuğlaci, Grand Dictionnaire Turc: *Tuğlaci P.*, Grand Dictionnaire Turc-Français, Istanbul 1984.

Tursko – Bălgarski Rečnik, Sofia 1962 (στα βουλγαρικά).

Zaimov, *Bălgarski imennik*: Zaimov Jordan, *Bălgarski imennik*, Sofia 1994 (στα βουλγαρικά).

Αλέξανδρος, *Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας*, "Αναζήτησις παρουσίας της Εκκλησίας Μαρωνείας στην Θάσο": Αλέξανδρος, *Μητροπολίτης Μαντινείας και Κυνουρίας*, "Αναζήτησις παρουσίας της Εκκλησίας Μαρωνείας στην Θάσο", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 51-73.

Αλεξιάδης, *Ετυμολογικό Λεξικό Κυρίων Ονομάτων*: *Αλεξιάδη Π. Α.*, *Ετυμολογικό Λεξικό Κυρίων Ονομάτων*, Θεσσαλονίκη 2000.

Αστεριάδης, "Ο πρώτος εκλογικός κατάλογος της Υποδιοικήσεως Θάσου (1915)": Αστεριάδης Γ., "Ο πρώτος εκλογικός κατάλογος της Υποδιοικήσεως Θάσου (1915)", *Θασιακά*, Καβάλα 1995, τ. 8, σ. 244-357.

Αυγουστίδης, "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903": Αυγουστίδης Γ., "Ανέκδοτα έγγραφα των ετών 1846-1903", *Θασιακά*, Καβάλα 1987, τ. 4, σ. 131-138.

Αυγουστίδης, "Η εγκατάσταση και λειτουργία της εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμενάρια": Αυγουστίδης Γ., "Η εγκατάσταση και λειτουργία της εταιρείας Fr. Speidel στα Λιμενάρια. Το τέλος της ιστορίας ενός χωριού και η αρχή της δημιουργίας ενός άλλου", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 31-55.

Αυγουστίδης, "Ιστορικές παραδόσεις από τις Μαριές": Αυγουστίδης Γ., "Ιστορικές παραδόσεις από τις Μαριές", *Θασιακά*, Καβάλα 1989, τ. 6(1989), σ. 130-134.

Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας": Βακαλόπουλος Ε. Απ., "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", *Θασιακά*, Καβάλα 1987, τ. 4(1987), σ. 153-179.

Βακαλόπουλος, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας": Βακαλόπουλος Απ., "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα των χρόνων της Τουρκοκρατίας", *Αρχαίον Ιδιωτικού Δικαίου*, 13(1946), σ. 187-213.

Βακαλόπουλος, "Προβλήματα προσηφώνων σχετικά με την εγκατάσταση Κωνσταντινουπόλεων προσηφώνων στη Θάσο και Τόβηκων ετοίκων ο' αυτήν πριν και μετά την άλωση (1453)": *Βακαλόπουλος Ε. Ατ.*, "Προβλήματα σχετικά με την εγκατάσταση Κωνσταντινουπόλεων προσηφώνων στη Θάσο και Τόβηκων ετοίκων ο' αυτήν πριν και μετά την άλωση (1453)": *Θαλασσά*, 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 19-27.

Βακαλόπουλος, Ιστορία της Θάσου 1453-1912: *Βακαλόπουλος Ατ. Ε.*, Ιστορία της Θάσου 1453-1912, Θεσσαλονίκη 1984 (ΕΜΣ).
Βαββούνης, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)": *Βαββούνης Μ. Γ.*, "Παρατηρήσεις με βάση ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου (1834-1918)": *Θαλασσά*, 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 137-154.

Βαδσβολιάς, "Το γεωλογικό δένδρο και το αγχέιο της (θεολογικής) οικογένειας *Βαδσβολιά Ιω.*", "Το γεωλογικό δένδρο και το αγχέιο της (θεολογικής) οικογένειας *Βαδσβολιά Ιω.*", *Θαλασσά*, 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 85-111.

Βαδσβολιάς, "Το γεωλογικό δένδρο και το αγχέιο της (θεολογικής) οικογένειας *Βαδσβολιάς*", "Το γεωλογικό δένδρο και το αγχέιο της (θεολογικής) οικογένειας *Βαδσβολιάς*", *Θαλασσά*, 1987, τ. 4(1987), σ. 7-89.

Βαδσβολιάς, "Τοπωνύμια της περιοχής Θεολόγου Θάσου": *Βαδσβολιάς Γ.*, "Τοπωνύμια της περιοχής Θεολόγου Θάσου", *Θαλασσά*, 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 463-554.

Βαδσβολιάς, Η ατελέστερη κατάσταση της Θάσου και της Καβάλας: *Βαδσβολιάς Γ.*, Η ατελέστερη κατάσταση της Θάσου και της Καβάλας, Θάσος.

Βασιλίκος "Η μάχη του Σαγγαρίου μέσα από μια ανέκδοτη επιστολή του Ν. Βασιλίκου": *Βασιλίκος Β.*, "Η μάχη του Σαγγαρίου μέσα από μια ανέκδοτη επιστολή του Ν. Βασιλίκου", *Θαλασσά*, 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 113-125.

Γεωκοιτώνης, Η ιστορία της Θάσου: *Γεωκοιτώνης Ζ.*, Η ιστορία της Θάσου.
Γιοδάση – Γιοδάση Ζηαδω, "Ανέκδοτο έγγραφο της Θάσου αναφερόμενο στο έθιμο του "κοιτάριον": *Γιοδάση – Γιοδάση Ζηαδω*, "Ανέκδοτο έγγραφο της Θάσου αναφερόμενο στο έθιμο του "κοιτάριον": *Θαλασσά*, 1984, τ. 1(1984), σ. 37-39.

Γκίνης, Ελληνο-Αλβανικό Λεξικό: *Γκίνης Ν. Χ.*, Ελληνο-Αλβανικό Λεξικό, Ιωάννινα 1993.

Γκίνης, Λεξικό Αλβανο-Ελληνικό: *Γκίνης Ν. Χ.*, Λεξικό Αλβανο-Ελληνικό, Τιφλίδα 1971.

Γόρδου – Τσιλογεώργη Ιωάννα, "Η γαλλική κατοχή και οι αντιδράσεις των κατοίκων της Θάσου": Γόρδου – Τσιλογεώργη Ιωάννα, "Η γαλλική κατοχή και οι αντιδράσεις των κατοίκων της Θάσου", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 127-141.

Γριτσόπουλος, "Κανονισμός της επιτροπής ορφανών της νήσου Θάσου": Γριτσόπουλος Τ. Αθ., "Κανονισμός της επιτροπής ορφανών της νήσου Θάσου", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 143-155.

Γριτσόπουλος, "Το Αρχαίο Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς": Γριτσόπουλος Τ. Αθ., "Το Αρχαίο Μαρίας Σταματίου Λασκαρίδου Ποταμιάς", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 341-386.

Δημητριάδης Μεν., Λεξικόν Ελληνο-Τουρκικόν Τουρκο-Ελληνικόν: Δημητριάδου Μεν., Λεξικόν Ελληνο-Τουρκικόν Τουρκο-Ελληνικόν, Αθήνα 1984.

Δημητριάδης, Η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία κατά τον Εβλιγιά Τσελεμπή: Δημητριάδης Β., Η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία κατά τον Εβλιγιά Τσελεμπή (Εισαγωγή – Μετάφραση - Σχόλια), Θεσσαλονίκη 1973.

Θεοδωρίδης, "Θάσσιοι μαθητές που φοίτησαν στο εξατάξιο Γυμνάσιο Καβάλας από το 1919-1940": Θεοδωρίδης Δημ., "Θάσσιοι μαθητές που φοίτησαν στο εξατάξιο Γυμνάσιο Καβάλας από το 1919-1940", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 315-327.

Θεοφυλακτίδης, Λεξικόν Τουρκοελληνικόν: Θεοφυλακτίδου Αντ. Β., Λεξικόν Τουρκοελληνικόν, Istanbul 1960.

ΙΑΝΕ: Ιστορικό Λεξικόν της Νέας Ελληνικής.

Καπλανέρης, "Ανέκδοτα έγγραφα για την εκκλησία της Θάσου κατά τον 14ο και 15ο αι": Καπλανέρης Σ. Ν., "Ανέκδοτα έγγραφα για την εκκλησία της Θάσου κατά τον 14ο και 15ο αι", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1992), σ. 293-314.

Καραδρακόντης "Ο Δημ. Θωμαΐδης και η δράση του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα": Καραδρακόντης Γ. Κ., "Ο Δημ. Θωμαΐδης και η δράση του στη Θάσο κατά τον 19ο αιώνα", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 218-236.

Καραδρακόντης, "Αναδρομή στο ιστορικό της Θασιακής Ένωσης Καβάλας": Καραδρακόντης Ιω., "Αναδρομή στο ιστορικό της Θασιακής Ένωσης Καβάλας" *Θασιακά*, Καβάλα 1985, τ. 2(1985), σ. 125-135.

Καραποτόσογλου, "Ετυμολογικές και σημασιολογικές παρατηρήσεις σε λέξεις που αρχίζουν με ζ-, τζ- στη μεσαιωνική ελληνική": Καραποτόσογλου Κ., "Ετυμολογικές και σημασιολογικές παρατηρήσεις σε λέξεις που αρχίζουν με ζ-, τζ- στη μεσαιωνική ελληνική", *Ελληνικά*, Θεσσαλονίκη 2003, τ. 53, τεύχ. 1, σ. 131-166.

Κιουρτσή – Μιχαλοπούλου Αγγελική Χ., "Θάσος και αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς": Κιουρτσή – Μιχαλοπούλου Αγγελική Χ., "Θάσος και αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 231-254.

Κοεμτζόπουλος, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά τους χρόνους της

εξέλεγχος των κατοίκων της κατά της αλυτριοκρατίας (1894-1905)": *Koelmützou-las Aδ.*, "Η απονομή της δικαιοσύνης στη Θάσο κατά τους χυδόνους της εξέγερσης των κατοίκων της κατά της αλυτριοκρατίας (1894-1905)", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 287.

Κουκουλέ Φ., *Βυζαντινών βίος και πολιτισμός: Κουκουλέ Φ.*, *Βυζαντινών βίος και πολιτισμός*, εν Αθήναις 1955, τ. 6, σ. 452-504.

Κυριαράς, *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημόδους Γραμματείας: Κυριαράς*, *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημόδους Γραμματείας* 1100-1669, Θεο-σαλονίκη 1982, τ. Η.

Κύρου Δ., "Κωνσταντίνος Πετρίδης. Ένας Θάσιος ελληνοβιδοκάλος στη Χαλ-κιδική στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και μετέπειτα (1893-1930)": *Κύρου Δ.*, "Κων-σταντίνος Πετρίδης. Ένας Θάσιος ελληνοβιδοκάλος στη Χαλκιδική στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και μετέπειτα (1893-1930)", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 431-455.

Λαζαρίδης, *Η Θάσος: Λαζαρίδης Α., Η Θάσος*, Θεσσαλονίκη 1958.

Μανώλης, "Θασιακά λεξικογραφικά": *Μανώλης Κ.*, "Θασιακά λεξικογραφικά", *Καβάλα* 1992, *Θασιακά*, τ. 7(1990-1991), σ. 397-425.

Μανώλης, "Χωδία, κτήκοι, μάθητα και διδασκαλοί της νήσου": *Μανώλης Κ.*, "Χωδία, κτήκοι, μάθητα και διδασκαλοί της νήσου", *Θασιακά*, Καβάλα 1989, τ. 6(1989), σ. 86-92.

Μιχαλόπουλος, "Ανεκδοτες ιεροσφράγιτες μοναστηριακές αποδείξεις": *Μιχα-λόπουλος Ν. Ανδρ.*, "Ανεκδοτες ιεροσφράγιτες μοναστηριακές αποδείξεις (ενδει-ξεις) ιερών μινών του Αγίου Όρους προς τους κατοίκους της Θάσου", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 485-501.

Μπαλτά Ευαγγέλια, "Η Θάσος στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα": *Μπαλτά*, "Η Θάσος στις οθωμανικές απογραφές του 16ου και 17ου αιώνα", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 503-521.

Μπαμπινιώτης, *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα 1998.

Μπουτουνάς, *Τα νεοελληνικά κώδια ονόματα: Μπουτουνά Αθ.*, *Τα νεοελληνικά κώδια ονόματα ιστοδικώς και γλωσσικώς εγμνησμένα*, Αθήνα 1912.

Νάκος, "Μια ποδη κοινότητας δικαιοδούς στο εθιμικό δικαιο της Θάσου": *Νάκος Η. Γ.*, "Μια ποδη κοινότητας – δικαστικής δικαιοδούς στο εθιμικό δικαιο της Θάσου", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 65-89.

Νάκος, "Το δικαίωμα της χυδονίας επί δένδων (δενδοκρατία) στη Θάσο", *Νάκος*, "Το δικαίωμα της χυδονίας επί δένδων (δενδοκρατία) στη Θάσο", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 367-377.

Ορφανίδης, "Στησίμβροτος ο Θάσιος": Ορφανίδης Κ. Θ., "Στησίμβροτος ο Θάσιος", *Θασιακά*, Καβάλα 1984, τ. 1(1984), σ. 46-48.

Παπά – Καραπιδάκη Αμαλία, "Ένα παράδειγμα απονομής δικαιοσύνης στη Θάσο κατά το 19ο αι.": Παπά – Καραπιδάκη Αμαλία, "Ένα παράδειγμα απονομής δικαιοσύνης στη Θάσο κατά το 19ο αι.", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 161-178.

Παπαευστρατίου, Ιστορία της νήσου Θάσου: Παπαευστρατίου Γ., Ιστορία της νήσου Θάσου από των αρχαιωτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς, Εν Αλεξανδρεία 1922.

Παπαστάθης, "Κοριτσιάτικο. Θεσμός του εθιμικού δικαίου στην Θάσο": Παπαστάθης Χ. Κ., "Κοριτσιάτικο. Θεσμός του εθιμικού δικαίου στην Θάσο", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10 (1996-1997), σ. 531-540.

Ρουδομέτωφ, "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου": Ρουδομέτωφ Ν., "Ανέκδοτα δικαιοπρακτικά έγγραφα από το Σωτήρος της Θάσου. Το αρχείο της οικογένειας Παπαστυλιανού (1847-1918)", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 430-455.

Σταλίδης, "Τα οικογενειακά ονόματα (επώνυμα) των Θασίων σύμφωνα με τις πηγές. Ιστορική και γλωσσική θεώρηση": Σταλίδης Κ. Γ., "Τα οικογενειακά ονόματα (επώνυμα) των Θασίων σύμφωνα με τις πηγές. Ιστορική και γλωσσική θεώρηση", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 583-626.

Σταματάκος, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: Σταματάκου Ιωάν., Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας.

Σταματάκος, Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας: Σταματάκου Ιωάν., Λεξικόν της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Αθήνα 1994.

Στρατής, "Εικονογραφικά του Αγίου Νεομάρτυρα Ιωάννου του Θασίου": Στρατή Δ., "Εικονογραφικά του Αγίου Νεομάρτυρα Ιωάννου του Θασίου", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10 (1996-1997), σ. 627-651.

Συμεωνίδης, Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία: Συμεωνίδη Π. Χαρ., Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία, Θεσσαλονίκη 1992.

Τομπαΐδης, Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου: Τομπαΐδης Δ., Το γλωσσικό ιδίωμα της Θάσου, Θεσσαλονίκη 1967.

Τριανταφυλλίδης, Τα οικογενειακά μας ονόματα: Τριανταφυλλίδη Μαν., Τα οικογενειακά μας ονόματα, Θεσσαλονίκη 1995.

Τριάρχης, "Ο γάμος άλλοτε στη Θάσο": Τριάρχης Φ., "Ο γάμος άλλοτε στη Θάσο", *Θασιακά*, Καβάλα 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 675-683.

Τσιάτας, "Το κτίσμα που εστέγασε την ελληνική σχολήν Θεολόγου": Τσιάτας Κ. Δ., "Το κτίσμα που εστέγασε την ελληνική σχολήν Θεολόγου", *Θασιακά*, Καβάλα 1987, τ. 4(1987), σ. 143-152.

Τσιλογεώργης, "Η μονή Φιλοθέου και το μοναστήρι του Μιχαήλ Αρχαγγέλου

- στο Θεολόγο": *Τοιολογώλης Ν.*, " Η μονή Φιλοθέου και το μοναστήρι του Μιχαήλ Αδχαγγέλων στο Θεολόγο", *Θασιακά, Καβάλα* 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 491-523.
- Τοιολογώλης Ν.*, "Το μέτοχι της μονής Ιβήγων στο Κάστρο", *Θασιακά, Καβάλα* 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 695-715.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Οι μεταβιβάσεις ακινήτων στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Οι μεταβιβάσεις ακινήτων στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, *Θασιακά, Καβάλα* 1995, τ. 8(1992-1993), σ. 201-209.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου 1731-1855", *Θασιακά, Καβάλα* 1984, τ. 1(1984), σ. 84-109.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", *Θασιακά, Καβάλα* 1986, τ. 3(1986), σ. 116-173.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου", *Θασιακά, Καβάλα* 1985, τ. 2(1985), σ. 136-184.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου 1769-1909": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα δικαιιοπρακτικά έγγραφα της Θάσου 1769-1909": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, *Θασιακά, Καβάλα* 1988, τ. 5(1988), σ. 102-133.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1837-1913": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ανέκδοτα θασιακά έγγραφα των ετών 1837-1913", *Θασιακά, Καβάλα* 1985, τ. 2(1985), σ. 38-46.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ενας κώδικας από το Κάστρο των ετών 1864-1923": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Ενας κώδικας από το Κάστρο των ετών 1864-1923", *Θασιακά, Καβάλα* 2001, τ. 10(1996-1997), σ. 721-746.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Η απελευθέρωση της Θάσου το 1912 και η εγκατάσταση των πρόσφυγων": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Η απελευθέρωση της Θάσου το 1912 και η εγκατάσταση των πρόσφυγων", *Θασιακά, Καβάλα* 1985, τ. 2(1985), σ. 17-37.
- Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Η απονομή της δικαιούσης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία": *Χιδώνη Γεωργία Κ.*, "Η απονομή της δικαιούσης στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", *Θασιακά, Καβάλα* 1988, τ. 5(1988), σ. 152-213.

Χιόνης, "Η Θάσος και η δράση των Θασίων κατά το Μακεδονικό Αγώνα": Χιόνης Κ., "Η Θάσος και η δράση των Θασίων κατά το Μακεδονικό Αγώνα", *Θασιακά*, Καβάλα 1984, τ. 1(1984), σ. 67-83.

Χιόνης, "Η παιδεία στη Θάσο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας": Χιόνης Κ. Ι., "Η παιδεία στη Θάσο κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας", *Θασιακά*, Καβάλα 1992, τ. 7(1990-1991), σ. 427-462.

Χιόνης, "Η πρακτική ιατρική στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία": Χιόνης Κ., "Η πρακτική ιατρική στη Θάσο κατά την Τουρκοκρατία", *Θασιακά*, Καβάλα 1996, τ. 9(1994-1995), σ. 549-573.

Χιόνης, "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περίθαλψη των ορφανών της Θάσου κατά τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεσμός των ορφανοεπιτρόπων": Χιόνης Κ. Ι., "Η συμβολή της Εκκλησίας στην κοινωνική περίθαλψη των ορφανών της Θάσου κατά τους τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Ο θεσμός των ορφανοεπιτρόπων", Η Καβάλα και η περιοχή της. Α' Τοπικό Συμπόσιο, Πρακτικά, Θεσσαλονίκη 1980 (ΙΜΧΑ 189), σ. 471-499.

Χιόνης, "Μια πειρατική επιδρομή του 1876 στην Καλλιράχη": Χιόνης Κ. Ι., "Μια πειρατική επιδρομή του 1876 στην Καλλιράχη", *Θασιακά*, Καβάλα 1989, τ. 6(1989), σ. 184-188.

Χιόνης, "Οι γιατροί της Θάσου και της Καβάλας κατά την περίοδο 1860-1930": Χιόνης Κ., "Οι γιατροί της Θάσου και της Καβάλας κατά την περίοδο 1860-1930", *Θασιακά*, Καβάλα 1988, τ. 5(1988), σ. 82-92.

Χιόνης, "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη": Χιόνης Κ. Ι., "Το αρχείο της οικογένειας Βαγγέλη Σταμπούλη", *Θασιακά*, Καβάλα 1995, τ. 8(1992-1993), σ. 150-191.